

**Hogyne dicsérném
az Istent...**

Hogyne dicsérném az Istent...

Győr, 2011. június 18.

Készült az OOK-Press Nyomdában, Veszprémben

A könyvet szerkesztette és a képeket válogatta:

*Bedecs Márta
Isó Dorottya
Menyes Gyula
Rostáné Piri Magda
Schermann Gábor*

Nyelvi lektor:

Gyömöreyné Németh Ibolya

*A borítókép
Kovács Ágnes: Szent angyalod legyen velem
c. festménye*

Ároni áldás

8 Áld-jon meg té-ged az Úr!_____ Áld-jon meg té-ged az Úr,____

15 — és ő - riz-zen meg té - ge - det!_____ Vi-lá - go - sít - sa meg az

22 Úr_____ az Ő or - cá - ját te - raj - tad, és kö-nyö-rül -

28 jön te - raj - tad!_____ For - dít - sa az Úr az Ő or - cá - ját

34 rád! For - dít - sa az Úr az Ő or - cá - ját rád, és ad - jon bé -

két te-né - ked!_____ És ad - jon bé - két te-né - ked!_____

Hálaadás

„Deo gratias!”

A hálaadás gyakran osztozik az ebéd utáni imádság sorsában. El-elmarad. Hacsak a „Jövel, Jézus” után nyomban, rá nem kezdjük az „Aki ételt, italt adott” imádságot is. Remélem, hogy az Úristennek arra is elég a humora, hogy maga is áment mond rá.

A magunk házatáján is van söprögetni valónk. Istentisztelet előtt lelkészek, felolvasók, a szentség kiosztásában segédkezők együtt imádkozunk. De a végén ki a templomajtóban búcsúzik a gyülekezettől, ki siet levetni a liturgikus öltönyt, mert valaki megígérte, hogy hazaviszi, vagy a buszt nem szeretné lekésni. A közös hálaadás pedig jobbik esetben privát imádsággá lesz, vagy egyszerűen elmarad. Lelkészszenteléskor, püspökiktatáskor magától értődően együtt énekeljük a „Jövel, Szentlélek Úristen”-t, szüksége is van a „Veni, Sancte Spiritus” könyörgésre a szolgálatba indulónak és a szolgálatra szorulóknak egyaránt. De hol marad egy-egy szolgálati szakasz lezárása után a legalább fejhajtásnyi, az Isten és Krisztusa előtt való „Deo gratias”. Sokszor pirultam már ökumenikus imaheti alkalmak előtt egy sekrestyében, amikor az előző istentiszteletet végző pap – nem zavartatva magát a már gyülekező és beszélgető lelkészek jelenlététől – ministránsaival együtt fejet hajtott a kereszt, illetve a kereszt Ura előtt: „Deo gratias!”. Van még mit tanulnunk egymástól! Pedig nem is kellene jó példáért a szomszédba mennünk. De hát nemcsak ebben a helyzetben felejtjük a magunkét.

Ez a pár sor, abba az egyetlen példányban megjelenő emlékkönyvbe kerül, amelyet Ittész János püspökünk kezébe szánunk, amikor egyházunk megkérdőjelezhető törvényének engedelmeskedve búcsúzik egyházkerületünk és egész egyházunk aktív szolgálatától. Mi pedig tőle. Gondolkodásmódját ismerve méltán gondoljuk, hogy az egyszerű „köszönjük” sem sértené. De nekünk nem lenne elég. A püspöktől nem lehet szimpla „köszönjük”-kel búcsúzni. Ha beiktatáskor együtt kértük szolgálatára a Szentlélek Úristen pártfogását, világosságát és bölcsességét, most is odaállunk melléje, hogy vele együtt hajtsunk fejet az egyház Ura előtt, és vele együtt mondjuk: „Deo gratias!”.

Amikor egymagában mondja, nem teheti könnyedén. A püspöki szolgálat és jelképe, a mellkereszt, a keresztet hordozó Krisztus útjára igazította, hogy nemcsak a maga személyében, hanem az egyház szolgálatában magára vegye az apostol titokzatos, félelmetes vallomását: betölteni, ami még

hiányzik Krisztus szenvedéséből. Bugenhagen a kézrátételben az áldozatra szánás gesztusát, szimbólumát látta, csak Krisztus és János püspök személyes hitének titka marad, hogy hányszor, hányféle súllyal, mennyiféle formában kellett igazat adnia egykori, naumburgi püspök-elődje kézrátétel értelmezésének. Nekünk pedig bocsássa meg Isten, ha miattunk nem lenne könnyű kimondania: „Deo gratias!”.

*EGYHÁZKERÜLETI ÉREM
ÁTADÁSA TEKUS OTTÓ
NY. LELKÉSZNEK*

Szolgálati naplója, vagy akár csak naptára egyháztörténeti dokumentummá lesz. Már most is az. Pedig csak néha sikerült belepislantanom. Nem csupán dátumok. Örömmel várt, vagy keserű szájízű adó események rögzítői ezek a bejegyzések. Ezeket emberként és egyben püspökként át is kellett élnie. Nem személyi kultuszt akarok szolgálata köré keríteni. Nincsen szüksége ilyesmire. Egyszer kíméletlen keménységgel estek nekem közvetlenül az istentisztelet után, mert az úrvacsorai anamnézisben név szerint, a keresztnévükön említettem püspökeinket, hogy Isten emlékezzék meg róluk. Ez a kis írás sem a személyi külön kultusz egyházi visszacsempézése kíván lenni. Akik együtt énekeltük a „Jövel, Szentlélek Úristent” beiktatáskor, most tisztelettel, hálával és szeretettel odaállunk egyházkerületünk és egyházunk püspöke mellé, hogy Krisztus Urunk előtt meghajolva, vele együtt mondjuk: „Istennek legyen hála!” Néki köszönjük, ami szolgálatával egyházunk történetének része lett. Azt is, ami Istenünk ajándékából még püspökünk előtt áll. Itt, a földön küzdő egyházban is, meg abban az Országban is. Vele együtt várjuk azt a napot, amikor „Deo gratias!” szüksézszerűsége kiteljesedik a mindenséget betöltő hálaadással: „A királyi széken ülő és a Bárányé az áldás és a tisztesség, a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké. Amen.”

Fehér Károly

Szüntelen hálaadásban

Nem tudom, hány olyan szó van a világon, melynek tartalma egyszerre jelenti a cselekvést és az arra adott választ is. Nem tudom, van-e egyáltalán még egy olyan szó a világon, melyben Isten szeretetének adománya egyúttal az ember Isten szeretetére adott feleletét is kifejezi.

A görög ευχαριστια szó éppen ilyen. Szóösszetételében azt jelenti: jó adomány, jó ajándék, kegyelem – ami az Istentől árad az ember felé. Erről az adományról beszél – bár más görög szavakat használva – Jakab a levelében: „Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság Atyjától száll alá, akiben nincs változás, sem fénynek és árnyék-nak váltakozása.” (Jak 1,17)

Azt jelenti ez, hogy adomány az élet. Kegyelem, hogy Isten teremtményei vagyunk. Kegyelem, hogy Isten gondunkat viseli, hogy megtartja ezt a világot.

Azt jelenti ez, hogy adomány a bűnbocsánat. Kegyelem, hogy Jézus Krisztus emberré lett, hogy vállalta értünk a „boldog cserét” (Luther), hogy feltámadásával legyőzte a halált és, hogy mennybemenetele óta közbenjár értünk szüntelen könyörgésben az Atyánál.

Azt jelenti ez, hogy adomány a megszentelés és adomány a szentek közössége. Kegyelem, hogy övéi lehetünk, mert Szentlelkével megragadott minket. Kegyelem, hogy az egyház közösségébe gyűjtött és testvéreket állított mellénk; tanítványaiként elkötelezett, hogy szóval és cselekedettel tanúi legyünk kegyelmének, jótéteményeinek, az Isten jó és tökéletes ajándékának.

S, bár a jó és tökéletes ajándékra, az Isten kegyelmére válaszolhat az ember dicsőítéssel (δοξαζω), válaszolhat áldó szavakkal (ευλογεω) vagy dicséretekkel (αινεω), az Újszövetség ezek mellett egy új szót kezd alkalmazni. Az ember válasza az Isten kegyelmére ευχαριστια, vagyis hálaadás.

A jó adomány, a jó ajándék, a kegyelem egyúttal a hálaadás forrása lesz. Isten cselekvése nélkül nincs élet, nincs bűnbocsánat, nincs megszentelődés és egyház. Nincs ευχαριστια, azaz hálaadás sem. De Isten kegyelmére a válasz, a keresztyén ember válasza, és Krisztus népének válasza csak egy lehet: a hálaadás. Hálaadás mindenért, mert minden kegyelem.

Pál majdnem minden levelét hálaadással kezdi: ευχαριστω τω θεω μου – mondja (Fil 1,4), és hirdeti, hogy a hálaadás a hitre jutott ember életét és a hitre jutottak közösségének életét alapvetően meghatározó magatartás.

Ezért fogalmazza meg: „Mert minden értetek van, hogy a kegyelem sokasodjék, és egyre többen adjanak hálát az Isten dicsőségére.” (2Kor 4,15)

Hálaadás minden istentisztelet, amikor Jézus Krisztus Urunk parancsára Krisztus teste lesz kenyérünk a kenyérben és Krisztus vére lesz italunk a kehely borában. Hálaadás minden istentisztelet, melyben a földön küzdő egyház hálaadásába bekapcsolódik az angyalokkal együtt az üdvözültek mennyei serege. Ez a hálaadás lesz teljessé egykor, amikor a mennyei istentiszteleten felzeng a kórus: „Ámen! Az áldás, a dicsőség és a bölcsesség, a hálaadás és a tisztesség, a hatalom és az erő a mi Istenünké örökkön-örökké. Ámen.” (Jel 7,12)

Ez a hálaadás árad ki azután a keresztyén ember és a keresztyén közösség mindennapjaira, hogy minden cselekedete és egész élete egy nagy hálaadássá legyen, amint mondja Pál: „Amit szóltok vagy cselekesztek, mind az Úr Jézus nevében tegyétek, hálát adva az Atya Istennek őáltala.” (Kol 3,17)

Ebbe a szüntelen hálaadásba kapcsolódunk be most, amikor egyházkerületünk újjászületésének első szakaszát zárjuk, azzal, hogy hálát adunk Istenünknek mindazért az adományért, a kegyelemért, amivel ez alatt az idő alatt elhalmozott minket.

Hálát adunk Istennek legelőször azért, mert Kapi Béla püspök prófétikus szavait beteljesítette. „És akkor hirtelen világosság gyullad lelkem sötétjében – írja a néhai püspök. Nem lehet megsemmisíteni egy évszázados történelmi egységet, egy valóságos történelmi személyiséget, melynek létrehozásában Isten Lelke működött. Emberek lerombolhatják, de meg nem ölhetik! Isten nem engedi! ... Isten keze rájegyezte hívő szívek bizodalját: A feltámadás reménységében!”

És úgy lett! A Dunántúli Egyházkerület feltámadt, új életet nyert, új kegyelmi időt kapott, hogy benne megelevenedjen az a tiszta Krisztus-hit és hűség, áldozatvállaló egyházszeretet, amely az évszázadok során dunántúli népünket jellemezte; s, hogy benne megelevenedjen mindaz a sok érték, melyet az évszázadok során összegyűjtött, felhalmozott egyházunk e dunántúli közössége.

Hálát adunk Istennek a gyülekezetekért, a kicsikért és a nagyokért, hogy megtartotta őket, hogy igéjével és szentségeivel ma is jelen van közöttük, s munkálja Szentlelke által a hitet, és tanítványává tesz, akik hirdethetik az Úr szeretetének örömhírét.

Hálát adunk Istennek a közösségért, lelkészek, gyülekezetek, egyházmegegyék, szolgatársak közösségeiért, amikor testvérekre találtunk és

megfoghattuk egymás kezét. Mert igaz az ének szava: „Egyikünk ha roskad, Emelje a másik, Tegyen érte mindent, Mi üdvére válik!” (EÉ 444,5)

Hálát adunk Istennek az intézményekért, óvodákért, iskolákért, szeretetházakért, melyekben napi valósággá válhatott a tanítás annak biblikus értelmében, a tanúskodó élet, és a szolgáló szeretet.

Hálát adunk Istennek a lelki vezetőért, akire ráterhelte Urunk az újjászületett kerület pásztorolását, s akit megerősített, hogy mindenre legyen ereje, amit szükséges elvégeznie.

Hálát adunk Istennek minden alkalomért, amikor tisztán és igazán szólt meg közöttünk igéje, amikor lutheri örökségünk igazsága és gazdagsága nyilvánvalóvá lett előttünk.

Hálát adunk Istennek a termékeny munkáért, mely ez alatt az idő alatt folyt, s melynek egy-egy szép gyümölcse egyházkerületünk lapja, a Dunántúli Harangszó és a püspöki hivatalban Luther műveit tanulmányozó kis közösség, a Luther-olvasókör. Az olvasókör pályázatára sok gyermek készített értékes rajzot, festményt.

Hálát adunk Istennek a felelősségért, melyet hordozhattunk evangéliumának ügyéért, egyházának építéséért.

Hálát adunk Istennek azért is, hogy mulasztásaink, az elszalasztott kaiszok, felelőtlenségeink, rossz pásztorok ellenére megtartott minket mindeddig.

Hálát adunk Istennek még akkor is, ha ítélet alá helyez bennünket, mert tudjuk, ez még nem a végső, s amíg tart a kegyelmi idő, még az ítéleten át is megtérésre, megelevenedésre, a tanítás és az élet megtisztulására akar elvezetni bennünket.

Hálát adunk Istennek, hogy még mondhatjuk: Uram, irgalmazz! Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek. (Lk 18,13)

Hálát adunk Istennek szüntelen hálaadásban, az ευχαριστια-ban, a Dunántúli Egyházkerületben adott minden jó adományáért, kegyelméért az ευχαριστια-ért.

Hála legyen neked Istenünk! Hála legyen!

Isó Dorottya

I. Hálaadás a kerületért

„Amikor kifejezzük a hálánkat, eltölthet bennünket a Lélek, és összeköttetésbe kerülhetünk a körülöttünk lévőkkel és az Úrral. A hála boldogságra ösztönöz, és isteni befolyással bír.”

Bonnie D. Parkin

„Ha az ÚR nem építi a házat,
hiába fáradoznak az építők.”
(Zsoltár 127,1)

Isten iránti hálával
adjuk hírül, hogy
a Nyugati (Dunántúli)
Evangelikus Egyházkerület
székháza elkészült Győrben a
Bajcsy-Zs. út 26. szám alatt.

Felszentelése
2001. június 16-án (szombaton)
délután 3 órakor lesz.

Erre az ünnepi alkalomra
és az azt követő fogadásra
tisztelettel és szeretettel
meghívjuk.

„Béke a belépőnek,
öröm az itt lévőnek,
áldás az elmenőnek.”

Az Egyházkerület Presbitériuma
és a Győri Gyülekezet

MEGHÍVÓ A GYŐRI KERÜLETI SZÉKHÁZ SZENTELÉSÉRE, 2001

Aki életének kis és nagy eseményeit tárgyilagosan nézi, aki csöndes szemlélődésben elgondolkodik minden értéken, mely testét-lelkét gazdagítja, annak szívében csodálatos érzés jelenik meg. Aztán szavakat keres, hogy érzését kifejezze. Végül egyetlen szót tud mondani. Legemberibb szavaink egyikét. Nem véletlen, hogy a művészek páratlan módon tudják kifejezni alkotásaikban az érzéseiket, a mi érzéseinket is. A zeneszerzők, festők, költők közül most Ady Endrét hívom segítségül. Egyik versének címében háromszor írja le a szót, és amit a szó kimondásakor gondol, költeményben énekl meg.

KÖSZÖNÖM, KÖSZÖNÖM, KÖSZÖNÖM

*Napsugarak zúgása, amit hallok,
Számban nevednek jó íze van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, istenem, istenem,
Zavart lelkem tegnap mindent bevallott:
Te voltál mindig mindenben minden,
Boldog szimatolásaimban,
Gyöngéd simogatásaimban
S éles, szomorú nézéseimben.
Ma köszönöm, hogy te voltál ott,
Hol éreztem az életemet
S hol dőltek, épültek az oltárok.
Köszönöm az érterem vetett ágyat,
Köszönöm neked az első sírást,
Köszönöm tört szívű édesanyámat,
Fiatalságomat és bűneimet,
Köszönöm a kétséget, a hitet,
A csókot és a betegséget.
Köszönöm, hogy nem tartozok senkinek
Másnak, csupán néked, mindenért néked.
Napsugarak zúgása, amit hallok,
Számban nevednek jó íze van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, istenem, istenem,
Könnyebb a lelkem, hogy most látván
vallott,
Hogy te voltál élet, bú, csók, öröm
S hogy te leszel a halál, köszönöm.*

TITKÁRBEIKTATÁS

Ahol elhangzik ez a szó: köszönöm, ott már jelen van a hála. A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület 11 éves fennállásának történeteit maradéktalanul felsorolni még a kerület történetéről szóló könyvben sem lehet hiánytalanul. A közösen eltöltött időnek és munkának egy részét mégis hűen és hitelesen tükrözi vissza a történetéről szóló és ez a jelenlegi összeállítás is. Visszaemlékezek az indulásra, 2000 szeptember 23-ára, amikor a győri Öregtemplomban „leénekeltek” az orgonát, és az 1952-ben erőszakkal megszüntetett kerületre, valamint Kapi Béla püspök „A feltámadás reményében” írására, hitünkben megerősödve az „Erős vár az Istent” énekeltek. Nagy reménnyel, bizakodással voltunk a kerület indítása és küldetése iránt. A Dunántúl evangélikusságának nagy része megmozdult az újraindulás kapcsán.

*AZ ORSZÁGOS IRODA
MUNKATÁRSAI GYŐRBEN*

Püspök úr prédikációi bármelyik kis vidéki, vagy nagy templomban „telt házakat” vonzottak. Lelki feltöltődést kaptunk, akár sok százán a templomokban, akár csak 5-10 ember hallgatta hetente szerdánként a kerületi székház kápolnájában megtartott áhítatokon. A megajándékozottság érzését sokan érezték, gyakran lehetett látni, hogy megállt a levegő a hallgatóságban, mert mélyen érintette őket a prédikáció.

Ittész János püspök úr közel 11 év püspöki szolgálati ideje alatt – pontos statisztika a zsinatra készülő beszámolóban, június közepére készül el – meg lehet tudni a prédikációk számát, a szolgálati idő alatt megtett kilométert, a felújított, újonnan épített templomok és egyházi épületek felszentelési számát, lelkészszenteléseket, beiktatásokat, az állami vezetőkkel együtt tartott tárgyalások számát. Kiosztott segélyek számát és mértékét. Egy valamit nem fog tartalmazni, körülbelüli hallgatók számát, azok számát,

akiknek jó szóval, kéréseink meghallgatásával és elfogadásával segített, vagy legalább tanácsot adott. Mivel mindannyian bízunk a Mindenhatóban, ezért biztosak vagyunk, hogy a hiányzó számok az Ő kezében már régen összesítésre kerültek.

A mostani korosztály jelentős része végigélte az '50-es évektől a '89-es évekig tartó időszakot. Hihetetlen lelki nyomás alatt elképzelhetetlen volt az akkori rendszer bukása, egyházi intézményeink visszaszerzése és újraindításuk. Mára ezeknek az intézményeknek a száma egyre gyarapszik, hiszen az ott folyó munkák hatására egyre több önkormányzati intézmény szeretne hozzánk tartozni, mert szebbnek, biztonságosabbnak, békésebbnek tartják a kerületben, illetve az egyházunk keretében folyó életet. Püspök úr munkája, szervező készsége, diplomatikus tárgyalókészsége sok emberben spontán felismeréssé tette, hogy nem a tárgyiasult birtoklások, hanem a biblikus cselekedetek, döntések hozzák közelebb a boldogságot, Isten országát.

*ÁHÍTATON: SZABÓ
ANNA ÉS MENYES
MARCELL*

Kedves Püspök úr, köszönjük, hogy veled dolgozhattunk, meghallgathattunk. Kívánjuk, hogy nyugdíjas éveid egészségben és számodra is örömet jelentő tevékenységekkel, szeretteid körében teljen tovább, még sokáig.

Az egyházkerület népének nevében szeretném kifejezni, hogy a hála, a szív melegsége, mely a másik szívét is melengeti. A hála megajándékozza a legfontosabb érzéssel a másikat: szükségünk van szeretetedre, imáidra, szükségünk van rád!

Szeretettel, tisztelettel és barátsággal:

Szabó György

Weltler János önmagáról

A püspöki hivatalba évente ellátogató, a konfirmációra készülő hittanoscsoport egyik tagja valamikor azt a kérdést tette fel Ittész János püspöknek, hogy ki a barátja, van-e barátja egy püspöknek. Püspök úr erre a kérdésre azt válaszolta, hogy igen van, a felügyelőtársam, Weltler János.

Az emlékkötetből nem maradhat ki az egykori szolgatárs, az örökös tiszteletbeli felügyelő pályarajza, amit a választások előtt önmagáról megfogalmazott...

Dr. Weltler János örökös tiszteletbeli felügyelő pályarajza

1941. május 2-án születtem Rajkán, ahol édesapám evangélikus lelkész-ként szolgált. Édesanyám háztartásbeliként dolgozott. Három testvérem közül öcsém lelkész, egyik húgom orvos, a másik gyógyszerész.

Tanulmányaimat Sopronban folytattam és a Széchenyi I. Gimnáziumban érettségiztem 1959-ben. Még ebben az évben felvételt nyertem a Budapesti Orvostudományi Egyetem Gyógyszerésztudományi Karára, ahol 1964-ben szereztem diplomát, 1969-ben pedig gyógyszerészdoktori címet.

1964-ben megnősültem, feleségem Dobos Mária szintén gyógyszerész. Három gyermekünk és hat unokánk van.

1971-ig Sopronban, 1979-ig Békéscsabán dolgoztam gyógyszerészként, különböző munkakörökben. Ekkor pályázat útján elnyertem a Veszprém Megyei Tanács Gyógyszertári Központja főgyógyszerészi állását.

A rendszerváltás után előbb a Gyógyszertári Központ igazgatója, majd az abból alakult részvénytársaság vezetője lettem. A privatizáció után, 1996 novemberétől az ország egyik legnagyobb gyógyszer-nagykereskedelmi cégénél dolgozom, az Észak- és Nyugat-Dunántúl ellátásáért felelős veszprémi kereskedő és raktárház vezetőjeként.

Pártnak, tömegszervezetnek soha nem voltam tagja. Szakmai, tudományos és érdekképviseleti szervezetek - Gyógyszerészeti Társaság, Gyógyszerész Kamara - munkájában tevékenykedtem.

A gyülekezeti munkába már gyermekkoromban bekapcsolódtam. A 40-es évek végén a kántortanítók félreállítását követően alig 8 évesen kezdtem el a kántori szolgálatot Rajkán, amit Ágfalván folytattam 1959-ig. Az egyetemi éveim alatt nagybátyám, D Weltler Jenő és Trajtler Gábor tanítottak orgonálni, akiket gyakran helyettesítettem a Deák téri templomban. 1963-tól ismét Ágfalván kántorizáltam.

Békéscsabán elköltözésünkig presbiter voltam, Veszprémben pedig 15 éve vagyok a gyülekezet felügyelője, és több éve végzem a kántori szolgálatot is. Ez idő alatt - egy cikluson keresztül - zsinati tagként tevékenykedtem, és részt vettem a gazdasági bizottság munkájában. Jelenleg zsinati póttag vagyok.

*DR. WELTLER JÁNOS
SZOLGÁLATBAN*

Minden egyházi, gyülekezeti tisztséget elvállalok, amire felkérnek vagy amire megválasztanak. Így vagyok az egyházkerületi felügyelő-jelöltséggel is. A megtisztelő jelölést azért sem utasítottam vissza, mivel úgy érzem segítségére tudok lenni az új püspöknek az újonnan szervezett egyházkerületben jelentkező feladatok megoldásában, és minden olyan kérdésben, amelyeket egyházunk törvényei az egyházkerületi felügyelő feladatává tesznek.

Szeretnék segíteni abban, hogy a lelkészek idejük és energiájuk nagy részét a valóban lelkészi feladatok ellátására fordíthassák. Ha a helyi - a gyülekezeten belüli - adottságok nem megfelelőek, legyen lehetőségük megyei vagy kerületi szakértők igénybevételére.

Segíti a lelkészek munkáját az is, ha a munkavégzésük feltételeit javítjuk. Ebbe pedig beletartozik többek között a lelkészi hivatal felszereltségén kívül a lelkészlakás állapota, a megfelelő fizetés, a rendszeres továbbképzési lehetőség is.

A kántori szolgálattal kapcsolatban kettős feladatot látok. Egyrészt az orgonajáték és az énekvezetés terén tartom szükségesnek a továbbképzést, másrészt fiatalok, pedagógusok bevonásával biztosítani kellene, hogy gyülekezetenként legalább két olyan egyházztaggal rendelkezünk, akik el tudják végezni ezt a szolgálatot.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítok a gyülekezetépítő munkának, ezen belül is az óvodás és iskolás korúak nevelésének. Úgy érzem, a családok itt szorulnak leginkább a gyülekezetek támogatására.

Fontosnak tartom az egyház pénzügyeinek tisztaságát és átláthatóságát, a törvény adta lehetőségek maximális kihasználását alapítványok, pályázatok, befektetési lehetőségek stb. terén.

Hiszem és vallom, hogy Isten mindenkit, még engem is alkalmassá tud tenni a szolgálatra. Tud erőt adni a munkához és bölcsességet a helyes döntések meghozatalához.

Bízom abban, hogy az új egyházkerület - a megválasztásra kerülő tisztségviselők személyétől függetlenül - jól fogja szolgálni Isten ügyét és a gyülekezeteket, igazolni fogja a Zsinat döntésének időszerűségét és helyességét.

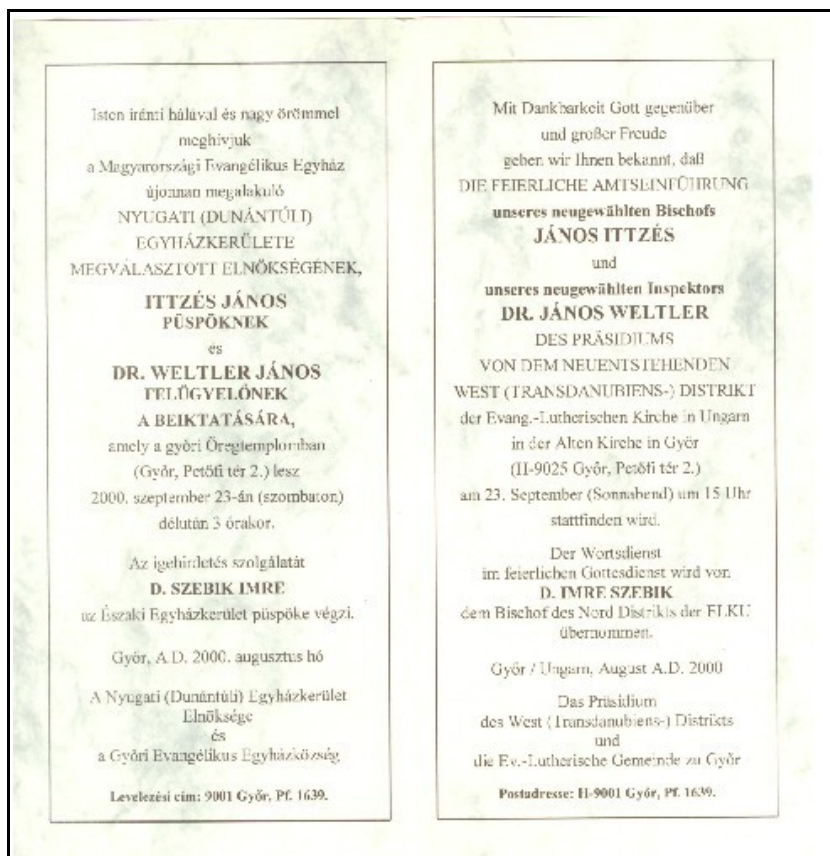
Veszprém, 2000. február 22.

dr. Weltler János

EGYHÁZKERÜLETI ELNÖKSÉG, 2000.

*Veszprém, 2006. április 22.5/2006./K. sz. HATÁROZAT:
A Közgyűlés 1 tartózkodás mellett úgy döntött, hogy a létrehozott
tiszteletbeli egyházkerületi felügyelői cím betöltésére
– mandátuma lejárta után – dr. Weltler János felügyelőt jelöli.*

AZ EGYHÁZKERÜLETI ELNÖKSÉG BEIKTATÁSÁRA SZÓLÓ MEGHÍVÓ

P.S.:

*Dr. Weltler János a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus
Egyházkerület örökös tiszteletbeli felügyelője,
drága férj, édesapa és nagypapa életének 67. évében
türelemmel viselt, hosszú betegség után 2007. augusztus 13-án elhunyt.
Búcsúztatása és temetése 2007. augusztus 18-án – szombaton –
11 órakor volt a veszprémi Vámosi úti temetőben.*

II. Hálaadás az egyházmegyéért

„Hogyan is adhatnánk eléggé hálát Istennek értetek mindazért az örömért, amellyel megörvendeztettek minket a mi Istenünk előtt”

1Thessz 3,9

Hálaadás a Fejér-Komáromi Egyházmegyéért

Hűség és vágyódás

Isten iránti hálám három rövid felvonásban egyetlen témát jár körül: a hűséget. A hálaadás első és egyben lehangsúlyosabb vonása a gyülekezetekben élő testvérek hűségéért szólal meg szívemben, mely egykor – úgy vélem –, az apostol lelkét is oly örömmel járta át, mint enyémet és szolgatársaimét. Hálát adok Istennek, hogy az ő kegyelméből ránk bízott evangélikus gyülekezetekben, azoknak főként belső magjaiban elevenen él a Krisztusra tekintő hit, a hozzá való ragaszkodás. Nehezen kifejezhető öröm ez számomra, gondjainkat feledtető érzés, ezerféle sebeinkre enyhet adó ír. Éppen úgy, mint egykor az apostolnak.

Hadd szóljak erről most nagyon személyes hangon is. Kemenesaljai kisenemesi kegyesség, józan, de ugyanakkor a Szentírásón nyugvó hitvallásos evangélikus kegyesség volt az, amelyet gyermekkorom és ifjúságom lelki műhelyeiből, a szülői házból, a szilsárcányi gyülekezetből, és a Mustármag Evangélikus Ifjúsági Egyesületből, segédlelkészi időszakomból magammal hoztam a Fejér-Komáromi Evangélikus Egyházmegyébe. Először azonban itt, ebben a megyében találkoztam a felvidéki, zömében szlovák eredetű kegyességgel, melynek mély Krisztushoz kötődése lenyűgözött. Egyházmegyénk gyülekezeteinek többségét ma is ezek a közösségek alkotják. Szólni szeretnék még a német hátterű gyülekezetekről is, melyeknek rendszeretete, igényessége máig meghatározó és példaértékű a többi gyülekezetek előtt is. Városi gyülekezeteink többségében viszont igazi lelki otthonra találhattak a beköltöző evangélikusok. Szomorú és számunkra komoly feladatot jelentő tény az is, hogy nagyon sok városba került testvérünk nem tudott beilleszkedni e gyülekezetekbe. Ők egyfajta lelki ingázóként élik mindennapjaikat az egykori és mostani gyülekezeteik között, s közben sem itt, sem ott nem tudnak mély gyökeret eresztetni. Bár vidéki egyházközségeink is megszenvedték az egész magyar társadalomra jellemző átalakulást (az iparosítás

nyomában járó urbanizációt, s tovább bomlasztotta őket a rendszerváltást követően felgyorsult individualizáció), de mégis, különösen e terhektől sújtott értékválságos időszakokban, a lelkek mélyében ott szunnyad őseink hite, a megfoghatatlan szentség utáni vágyódás. Vágyódnak a tiszta szavakra, az önzetlen tettekre. Kimondatlanul bár, de mégis Krisztus szeretetét óhajtják. S amikor ebben a vágyódásban az „igének tiszta tejét” (1Kor 3,2; 1Pt 2,2) kínáljuk fel, azon az üdvösségre való növekedés indul el. S ennek számtalan szép példáját látom lelkipásztoraink igehirdetéseiben és szolgálataikban. Egyházmegyénkben nincs szélsőséges liberális nézeteket valló tanító. Ugyanakkor lelkipásztoraink a nekik adatott mérték szerint kreatívan próbálják átmenteni értékeinket az emberszívekbe. Amikor a jelenlegi lelkészi szolgálatért adunk hálát, nem feledkezhetünk meg elődeinkről sem. Hiszen ma sok esetben azt aratjuk, amit ők vetettek, az ő munkájuk gyümölcsseit kapjuk ajándékkul. S ennek ismerete hallatlan nagy felelősség az eljövendőkre nézve.

Hűség és kötődés

A hűség egy másik vonását is lényegesnek vélem megemlíteni. Ez már sokkal inkább kötődik Krisztus földön küzdő Magyarországi Evangélikus Egyházának XX. századvégi történései közé. Ezen eseményeknek egy kicsiny, ám számunkra mégis fontos epizódját említem meg. Szeretett egyházkerületünk (Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület) újjáalakulását követő zsinati döntés visszhangjai között elindult a három egyházkerület arányosítására vonatkozó, egyfajta „kiegyenlítési” törekvés a zsinaton éppúgy, mint egyházi közéletünkben. A Fejér-Komáromi Evangélikus Egyházmegye oroszlányi lelkészgyűlésén D. Szabik Imre püspök úr, az Északi Egyházkerület vezetője volt vendégünk. Püspök úr meglepő kéréssel fordult egyházmegyénk lelkészi karához. Javaslatot tett a Fejér-Komáromi Evangélikus Egyházmegye lelkészei és rajtuk keresztül gyülekezetei számára, az Északi Egyházkerülethez való csatlakozásra. Kérte, bátorítsuk gyülekezeteinket a „maradásra”, lévén e közösségek 1894-től kezdve a Dunáninneri Egyházkerület, az állampárti időben az Északi Egyházkerület részei voltak, tehát nem tartoztak a Dunántúlhoz. Ám a lelkészi döntés nyomán a fejérkomáromi evangélikusság maradt ott, visszatért oda, ahol bölcsője ringott, s ahová kezdetének története ezer szállal fűzte, s ahová geográfiája és lelke mindig is tartozott.

Hűség és kegyelem

A hálaadás végül azért a pásztori törődésért, megkülönböztetett szeretetért szólal meg szívünkben, mellyel egyházmegyénk az elmúlt 11 évben érezhette főpásztorának gondoskodást és törődését. Az első igehirdetések szellemi, lelki táplálék gyanánt, Bakonycsernyén és Székesfehérvárott még a be nem iktatott püspök szolgálatával építették közösségeinket. Ezeket azután számtalan jeles ünnep követte még egyházkerületi és missziói napok formájában. Ezeknek sorából hadd emeljem ki a Székesfehérváron megrendezésre került Országos Evangélikus Találkozót, mely az otthont adó gyülekezet életében is maradandó áldást hozott. A rendezvény lebonyolítását támogató segítők a találkozót követő időszakban önkéntesekként szolgáltak tovább a gyülekezet csoportjaiban. A régtől fogva betöltetlen vagy nem megfelelően pásztorolt lelkészi álláshelyek közül jó néhánynak gondját sikerült orvosolni. Bokod, Sárbogárd-Sárszentmiklós esetében formabontó módon, olyan gyülekezeti munkatársak állhattak szolgálatba, akik előbb vagy utóbb a szentségek kiszolgálásának lehetőségét is megkapták. Külön kell szólnom még a nehéz helyzetbe került egyházközségek problémáit megoldó pásztori közreműködésről, a hathatós egyházkormányzati szerepvállalásokról is. Szolgálatukban megfáradó lelkésztestvéreink méltatlan helyzetbe kerülve, olykor a rájuk bízott közösségeket is hasonló állapotba sodorták. A rendbetétel hatalmas odafigyelést, vezetői bölcsességet és nem kevés anyagi ráfordítást igényelt. Mindegyikből érdemeink felett részesedtünk. A közegyházi forrásból vagy külső pályázati lehetőségekből meginduló építkezések hatalmas lehetőséget jelentettek számunkra és egyházkerületünk szerte is. De e látható szép épületek mellett volt ezeknél egy sokkal fontosabb, mégpedig az, hogy nemcsak a falak, de az alapok is szilárdultak, erősödtek, a világos és határozott pásztori útmutatások által. Soha nem önkényből, kényszeredetten, pozícióféltésből, hanem mindig az Íráson nyugvó rendíthetetlen akaratból. S minden áldások fölött ez volt számunkra a legnagyobb kegyelem. Ezen épülhet még a jövőben sok-sok hajlék a Szentlélek segítségével lelki templommá Isten és az ő szent Fia dicsőségére. Erre nézve kérjük, kísérjen bennünket tovább pásztorunk imádságos szeretete.

Szarka István

KISKÖZSÉG A NAGYKÖZSÉGBEN
— EGYHÁZMEGYEI PÜNKÖSDI CSENDES NAP, NAGYVELEG

KICSIK KISKÖZSÉGE

NAGYOK KISKÖZÖSSÉGE

FEJÉR-KOMÁROMI LMK

Újraszerveződött egy történelmi egyházmegye

Hálaadás a Győr-Mosoni Egyházmegyéért

A Moson-Győri Egyházmegye már 1544-ben említésre került. Esperese Mérei Mihály hédervári lelkész volt. Aztán később ez az egyházmegye beolvadt a pozsony vármegyei magyar egyházmegyébe, és megszűnt önállósága, bár még 1647-ben is csatlakozott ide egypár, addig más egyházmegyéhez tartozó Moson vármegyei gyülekezet. A türelmi rendeletet követően 1786-ban alakult meg a mosoni esperesség öt gyülekezet: Rajka, Gálos, Hegyeshalom, Zurány és Lébény egyházközségekből. Később, a III. Károly által kiadott Carolina Resolutio az evangélikus egyházat négy szuperintendenciába osztotta. Megalakult a dunáninnyi, a dunántúli, a tiszamelléki és a bányai egyházkerület. Az 1891. évben megtartott evangélikus zsinat kimondta, hogy az egyházaknak vagy az esperességeknek beosztása valamely egyházkerületbe az egyetemes gyűlés joga. Ezzel a joggal élt az egyetemes gyűlés, amikor keresztülvitte az egyházkerületek új területi beosztását. Ennek megfelelően a trencsényi, nyitrai, pozsonyi és mosoni esperesség a dunáninnyi egyházkerülethez került. Ennek az új beosztásnak alapvető oka az volt, hogy a dunáninnyi kerület egyházi gyűlésein többen foglalkoztak a tót nemzetiségi politikával, mint az egyház ügyeivel.

Újabb történelmi helyzet állott elő 1939-ben. Ennek az új történelmi helyzetnek eredményeként megalakult a Moson-Pozsonyi Egyházmegye úgy, hogy a mosoni egyházmegyéhez csatolták az addig Pozsony vármegyéhez tartozó négy gyülekezetet. Első esperesül Fizély Ödön somorjai lelkészt választották. Ez az egyházmegye azonban már 1941-ben újra szétvált, s így ismét magára maradt a mosoni egyházmegye. A II. világháború befejezését követően a dunáninnyi egyházkerület életében is hatalmas változás állott be. A kommunista hatalomátvétel után egyházunk nagy nyomás alá került, amely nyomás később tovább fokozódott. Új püspökök kerültek az egyház élére. Az egyre nehezedő helyzet előrevetítette az egyházkerületek, s vele együtt több egyházmegye összevonását. Végül az 1952-ben megtartott zsinat elfogadta az egyház új területi beosztását. Két kerület alakult budapesti székhellyel, és 8-8 egyházmegye az addigi 21 helyett. Hanzmann Károly soproni felső és Weltler Rezső mosoni esperesek lemondtak. A két egyházmegye Győr-Soproni Egyházmegye néven egyesült. Esperesének pedig Németh Károly lébényi lelkészt választották. Az egyházmegye első felügyelője dr. Velsz Aladár lett, aki 1952. szeptember 23. és 1954. június 3. között

végezte szolgálatát. Ötvennégy évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy a történelmi mosoni egyházmegye Győr-Mosoni Egyházmegye néven újra éledjen. A 2006-ban történt megalakuláskor tizennégy anyagyülekezet, nyolc társ-gyülekezet és négy filia alkotta az egyházmegyét, amelyben az egyházkerület püspöke mellett tíz parókus, négy helyettes, két beosztott lelkész és egy püspöki titkár szolgált.

GYŐR-MOSONI LMK

Hálás vagyok Istennek, hogy a régi múlttal bíró egyházmegye újjáéledt, és hogy a 2006-ban újjászervezett egyházmegyének első esperese lehettem. Hálás vagyok Istennek azokért a szolgatársakért, lelkészekért, gyülekezeti tisztségviselőkért, akik áldozatos és hűséges munkát végeznek az egyházmegyében. Hálás vagyok Istennek azért, hogy az egyházmegye életképessége a megalakulás óta többször is bizonyítást nyert. Győr-Ménfőcsanakon új anyaegyházközség alakult. Egyházi épületek újulnak meg, mindegyik gyülekezeti lelkészi állás be van töltve, minden egyházközségben hangzik az evangélium, kiszolgáltatók a szentségeket, lelkészi szolgálat nélkül senki sem marad. Hiszem, hogy Isten áldása nyugodott meg történelmi egyházmegyénk újraszervezésén.

Kiss Miklós

Hálaadás Somogy-Zaláért

A Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmegye a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület legnagyobb területen fekvő, ugyanakkor legkisebb lélekszámú esperessége.

AZ EGYHÁZMEGYE CÍMERE

Egyházmegyénket 10 somogyi és 8 zalai egyházközség alkotja. Földrajzi adottságunk, hogy a Balaton elválaszt bennünket a kerület evangélikusok által sűrűbben lakott területeitől. Emiatt távol vagyunk mindentől és mindenkitől, a győri püspöki hivataltól és a budapesti országos irodától is. Az egyházmegyén belüli távolságok is nálunk a legnagyobbak. Erről nincs ugyan statisztikánk, de a szétszórtságunkat, szórványhelyzetünket ismerve minden jel arra mutat, hogy nálunk jut egy lelkészre a legtöbb istentiszteleti hely is. Egyházkerületünknek egyetlen olyan egyházmegyéje vagyunk, ahol semelyik gyülekezetnek sincs semmilyen oktatási vagy szociális intézménye. Területünkön fekszik azonban két fontos közegyházi intézmény, Gyenesdiáson a Kapernaum, és Balatonszárszón az Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon. Mindkettő hosszú évek óta kiemelkedő fontosságú szolgálatot tölt be egyházunk életében, lelkészek és nem lelkészek lelki, szellemi és mentális erősödésében, feltöltődésében.

Az elmúlt tizenegy évre visszatekintve elmondhatjuk, hogy Isten szeretete és gondviselő irgalma őrzött bennünket. Nehézségeink, kis falusi közösségeink fájdalmas fogyatkozása ellenére valamennyi közösségünk működőképességét sikerült megőrizni. Itt, a szórványvidéken régóta tudjuk, hogy a jövőben az eddiginél is nagyobb áldozathozatallal tudjuk csak evangélikus közösségeinket fenntartani.

SOMOgy-ZALAI LMK

Örvendetes hogy közösségeink közelmúltját is a bátor jövőbe tekintés, a lelki és fizikai építkezés jellemezte. Sok templomunk, gyülekezeti házunk, lelkészlakásunk épült, szépült és megújult. 2000-ben egyházmegyénknél két neuralgikus pontja volt, Zalaegerszeg és Tab. Mindkét gyülekezetben személyi, lelki és anyagi nehézségek együtt álltak fenn, kezelésükre szűk mozgástér látszott. Hálásak vagyunk Istennek, hogy megoldásokat kínált. A problémákkal való szembenézés, a szükséges személycserék után az elszánt megoldáskeresés, hosszú évek hűségese munkája és az összefogása meghozta az eredményét. Kárpótlási és pályázati lehetőségek ügyes kihasználásával mindkét gyülekezetben komoly előrelépéseknek lehettünk tanúi. A gyülekezetekben lévő sebek gyógyulását, és a leromlott épületek megújulását mind Zalaegerszegen, mind pedig Tabon megtapasztalhattuk.

A Balaton-parti gyülekezeteink közül Keszthelyen a parókia átépítésével, egy új szint ráépítésével sikerült kialakítani a közösségi élethez szükséges közösségi tereket. A körzethez tartozó tapolcai és sümegi közös protestáns templomok is szépen fel lettek újítva 2002-ben illetve 2005-ben. Balatonboglár körzetében az elmúlt ciklus kezdetén szenteltük az új parókiát. Ebben a körzetben is megújult valamennyi templomunk, Somogyvamos, Hács és Fonyód is. Balatonszárszó és Siófok új temploma mellett egyházmegyei segítséggel renoválták Zamárdiban a kis imaházat. Siófokon és Hévízen az új templomokba új orgonák kerültek.

Kötcsén kárpótlásból sikerült felújítani a templomot és a parókiát, az utóbbiban egy kis gyülekezeti termet is kialakítva. Az ecsenyi körzetben ugyancsak kárpótlási támogatásból újulhatott meg a somogyszili templom, ahol örömről a közösség megújulásának is tanúi vagyunk az utóbbi időben. Mernyén sajnos nem sikerült elindítani a templom vagy a gyülekezeti ház építését. Istennek háláskak lehetünk viszont azért, hogy ebben a nehéz körzetben hűségess pásztori munka folyik.

HÁLAADÓ ÜNNEP A SOMOGYSZILI TEMPLOMBAN, 2005

A kaposvári templom 75 éves születésnapjára, alapos felújítás után, 2004-ben kerülhetett sor. Ebben a gyülekezetben az ad okot nagy örömről, hogy az ifjúsági közösségből többen is teológiai tanulmányokat folytatnak az Evangélikus Hittudományi Egyetemen. Az Iharosberény–Vése Társult Egyházközség területén is komoly felújításoknak lehetünk tanúi. A vései és a pogányszentpéteri templomok felújítása már a kilencvenes évek végén elkészült. A körzetben új protestáns templom épült Marcaliban (2003). Hálát adhattunk az egyházmegyei segítséggel felújított somogycsicsói, az iharosi templomért is.

A Deme házaspár által gondozott nagykanizsai és sandi gyülekezetek területén is sok hálaadó alkalomra kerülhetett sor. Sandon és Paton is renoválták a templomot. Paton, a faluval való összefogással, táborozásra is alkalmas gyülekezeti és faluközpontot alakítottak ki. Nagykanizsán a gyülekezeti ház renoválása, és templom felújítása is megtörtént. A maroknyi

szőkedencsi gyülekezet régi pompájában újíttotta fel freskóval ékesített kedves templomát. A Smidéliusz házaspár gondozása alatt lévő épületek is mind megújultak: Nemespátrón a templom és a gyülekezeti ház, Gyékényesen szintén a templom és a gyülekezeti ház, Surdon a templom és a parókia.

Csurgón és körzetében a barsi templom kivételével valamennyi épületen komoly renoválások, felújítások és fejlesztések voltak. Porrogszentkirály körzetében a felújítási folyamat néhány évvel korábban kezdődött. Ebben a gyülekezetben a kárpótlások beindulásának kezdetétől valamennyi épületet renoválták. Porrogon 1996-ban épült fel az új templom. A hosszú sort porrogszentkirályi templom külső renoválása zárta 2004-ben. Pusztaszentlászlói gyülekezetünk felújította a templomát, és egy gyönyörű gyülekezeti házzal gazdagodott. Felszentelésére 2005. május 28-án került sor.

A sor végén említem Zalaistvándot, ahol szintén valamennyi lerobbant állapotú épületünk megújult. Előbb a szinte romos állapotban visszakapott gyülekezeti ház, azután a parókia, az elmúlt hónapokban pedig a templom.

LMK ÜLÉS NEMESPÁTRÓN

Nem a keretek a fontosak, hanem a benne folyó élet. Nem az épületek jelentik az egyházat, hanem az élő kövekből épülő gyülekezet. De a gyülekezetek élni akarásának, a hit gyakorlásáért érzett felelősségnek jó mutatói.

Hálásak lehetünk Istennek, hogy tanúi és részesei lehettünk annak, ahogyan ezekben a közösségekben a problémák megoldódtak, a tervek megvalósultak. Legyen érte áldott az övéit tenyerén hordozó Isten!

Szemerei János

Amikor egy 5 éves köszönt egy 11 éves

2006. április 29-én Ittzés János püspök úr a soproni oltár előtt áldó szavakkal indította útjára a régi szellemi hagyományokon új formában újjáalakuló soproni egyházmegyénket. Tudom, nem hosszú az az időszak, amelyből 5 év elteltével leszűrhetjük a konzekvenciákat, de bizonyos tendenciákra már így is felfigyelhettünk, és ezeket közösen értékelhetjük is. Az egykori győr-soproni közös működésről nem kívánok szólni – bár Püspök úr szolgálati ciklusának első részére még ez az éra esik –, csupán az azóta eltelt időről, amely felett ő maga is „bábáskodott”. Csak a legutóbbi, egyházkerületi közgyűlés elé terjesztett püspöki jelentésében és szolgálati naplójában sem találhatunk olyan hónapot, hogy ne látogatta volna meg egyházmegyénk valamelyik gyülekezetét, vagy területünkön működő egyházi intézményünket.

Remélem, hogy örömmel vette tudomásul, ahogy az ő segítségével is új kereteket építgettünk, új szerkezeti formákat kerestünk, új lehetőségeket aknáztunk ki. Láthatta, hogy (javarészt) elkerültük a gyerekbetegségeket, amelyekbe egy ilyen új kezdeményezés általában bele szokott esni. Tudom, arra a kérdésre, hogy megérte-e szolgálati ideje alatt egy új egyházmegyét létrehozni, visszatekintve egyértelműen igenlő választ adna.

SOPRONI LMK

Persze haszontalan szolgák lennénk, ha nem az Isten előtti hálaadás és bűnbánat kettős mértéke szerint néznénk a mögöttünk levő történéseket. Hálára indíthat minket a tény, hogy Isten elfogadta a szolgálatainkat, és

messze érdemeink és reményeink felett megáldott minket. Egyházmegyénk régi gyökereken éledt újjá, ősi tradíciókból táplálkozik, miközben új színterületeiben hangzik az örök bizonyosságtétel. Püspök úr tapasztalhatta, hogy a mi kis közösségünk rendkívül színes képet mutat fel az azonosságok és a különbözőségek palettáján. Hozzuk mindnyájan a hagyományainkat, vagy éppen a gyökértelenségük terhét, amellyel nem csekély feladatot adtunk neki is. Ezért különösen is hálásak vagyunk, hogy egyházkerületének északnyugati csücskét sokrétű bölcsességgel, empátiával és figyelemmel kísérte.

Hatalmas Győr-Soproni Egyházmegyénk kettéválásával a közösségünk átélhetőbben jobb lett, ebben a szűk körben egymás hite és ismerete által jobban növekedhetünk. Talán Püspök úr is egyetért azzal a kijelentéssel (akár még a többi egyházmegye előtt is felvállalva), hogy a soproni egyházmegyéje röpké 5 év alatt igyekezett megteremteni egy új típusú teammunkát; és örül annak, hogy számos pozitív visszajelzés érkezett már eddig is egyházmegyénk tevékenységeiről. Érezkelhette, hogy átláthatóbban tudunk működni, gördülékenyebben intézzük ügyeinket, sikeresebben lobbizunk, személyesebben gondozzuk a ránk bízottakat. Miközben fájó szívvel kell megállapítanunk, hogy van egyházmegyénkben egy-két – korábban szebb napokat látott – lassan, de megállíthatatlanul előregedő gyülekezet, ugyanakkor nagy örömet jelent az a fejlődés és növekedés, amelyet szinte mindenütt tapasztalhatunk. Nemrégén még a puszta fennmaradásáért küzdő gyülekezeteinkben ma már jó ütemben folyik az előkészület a további nagy tervek megvalósítására; és hasonlóan reményt keltő, hogy a legtöbb közösségünkben jó gazdálkodás folyik. Hogy a több előremutató népmozgalmi statisztikai tényből csak egyetlen adatot említsek a fejlődés leírására, egyházmegyénk megalakulásakor alig érte el a 8000 nyilvántartott hívőt, 5 év alatt közel 400 fős növekedést érzékelhettünk. Ilyen folyamatos és harmonikus növekedést erre az időszakra visszatekintve országunknak kevés egyházmegyéje tud felmutatni. Boldogok lehetünk, hogy Istenünk ilyen növekedést adott eddig a régióknak.

Bár szembesülhetett Püspök úr több gondunkkal is, mégis hiszem, hogy egyházmegyénk új korszakának első éveit sikeresnek és áldottnak könyvelheti el. Ami e néhány „közös” évben előrevivő, növekedést adó volt, azért egyedül Istené a dicsőség. Ami pedig a „tartozik” rovatban szerepel, azért kérjünk bocsánatot Püspök úrtól is, de mindenekelőtt a mi Urunktól, akié a dicsőség, a tisztesség és a hálaadás örökkön örökké.

Gabnai Sándor

„... mindenért hálát adjatok, mert ez az Isten akarata Jézus Krisztus által a ti javatokra.”

1Thessz 5,18

Hálaadás a vasi egyházmegyéért

A Szentírás nem fél a nagy szavaktól. Mindenben hálát adni – hogyan lehetséges? Úgy, hogy „minden lehetséges annak, aki hisz...”, úgy, hogy „mindenre van erőm a Krisztusban...”, úgy, hogy „semmi sem választhat el engem a Krisztus szeretetétől”. És ha a mi Urunk ezt a „mindent” ajándékozza nekünk, hogyan tudnánk mi is „mindenben” hálát adni!

A szívünk mélyén tudjuk mindannyian, az igazi hálaadás az, amikor ezt a „mindent” kezdi el sorolni az ember, amikor nem válogat jó és rossz között, mert a rosszban is meglátja a jót. Ahogyan a zsoltáríró sorolja versről versre: az éhezőnek az ételt, a szomjazónak az italt, a sötétségben lévőnek a fényt, a nyomorúságban lévőnek a szabadulást, a balgának a bölcsességet, a viharokból a kimenekedést, a bűnökből a bocsánatot mindig megadta az Úr az őt szeretőknek. Sőt, mindig többet adott, mint amit az ember remélt, és várt. De ha már semmink sem maradna, Jóbbal együtt hálát adhatunk a rosszért, ami ugyan rossz, de az Úr kezéből elvett rossz.

GUSZTÁV ADOLF VASI HÁLAADÓ NAP 2011. MÁJUS 8.

És ha ezeket végiggondoljuk, rá kell eszmélnünk: valójában minden napunk hálaadónap kellene, hogy legyen. Hiszen minden reggel hálát adha-

tunk azért, hogy kaptunk egy újabb napot, hogy Urunkkal közösségben legyünk, hogy az ő országát építsük az emberek között.

*FEHÉR KÁROLY ESPERES IKTATÁSÁN
1981. MÁJUS 24-ÉN SZOMBATHELYEN*

Ezekkel a gondolatokkal a fejemben ültem gép elé, amikor azt kezdtem összeszedni mi is az, amiért a Vasi Egyházmegyében hálát adhatunk Istennek.

Minden. A sok évszázados történelmünk, Istenünk gyönyörűsége, ősi hajlékai. Azok az emberek, akik az elmúlt évszázadokban hősiességet vívtak hitükért, egyházukért. Azok az emberek, akik a magyarság kultúrtörténetének nagy alakjai voltak. Azok az emberek, akiknek ajkára Isten az ő örök beszédét adta és adja, hogy Szentlelke által épüljenek a gyülekezetek, és azok, akik évszázadok óta a felnövekvő nemzedékeket tanították a betűvetésre, példaként eléjük élték a hitet, az emberséget és a hazaszeretetet.

Hálát adunk egyházmegyénk népéért, akik nem kezdtek bele úgy a földszántásába, hogy előtte ne imádkoztak volna, akik polgári foglalkozásukat mint istentiszteletet úgy végezték, akik ma rohannak, egész héten meg sem állnak, legfeljebb vasárnap esnek be a templompadba, hogy megköszönjék az elmúlt hetet, és erőt kérjenek az előttük állóhoz.

Látott ez az egyházmegye rossz napokat is, véres harcokat az ellenreformáció idején, török, osztrák, szovjet elnyomást és mind között a legszörnyűbbet, a közönyt, amely napjainkat mérgezi.

Mégis hálát kell adnunk ma is az Isten kínálta új lehetőségekért, amelyeket reményteljes és bátor gyülekezetek kihasználnak, és általuk úgy lelkileg, mint fizikailag épülnek. Vas megyében, Isten kegyelméből, élnek a gyülekezetek. Örömmel és hálás szívvel keresik az alkalmakat az egymással való találkozásra.

Mély hálaadásra késztet, hogy a lelkészek közössége igazi fraternitás, ahol őszinte légkörben, egymás iránti együttérzéssel, megbecsüléssel, egymástól tanulva dolgoznak együtt Isten szolgái.

A VASI LMK KÖZÖSSÉGE

Istennek mondunk köszönetet a múltban volt intézményeink áldásos tevékenységéért és a mai intézményekben folyó munkáért.

Hálásak vagyunk testvéreinkért a messzi Északon, a finnországi Mikkeliben és környékén, akikkel 2009 óta ápoljuk egyházmegyei szinten a kapcsolatot.

Konfirmandusokkal írtam egyszer egy dolgozatot, amelyben azt kértem, hasonlítsák össze Istent és a Sátánt. Az egyik gyerek belefeledkezett Isten magasztalásába, és csak az óra végén eszmélt fel, hogy lejárt az ideje. Amikor beadta a dolgozatát, kétségbeesve mondta: Tisztelendő néni! A Sátánra nem maradt időm! – Most én is valahogy így jártam. Bár írásom elején Jóbbal együtt a rosszért is hálát akartam adni, most mégis elmaradt. Azonban tanulságos ennek az egyszeri konfirmandusnak az esete, mert mennyire más lenne az életünk, ha tudnánk úgy élni, hogy szinte „belefeledkezünk” Istenünk magasztalásába és szolgálatába – akkor nem jutna időnk a Sátánra, sem a Sátánnak miránk! Lám éppen a hálaadás az, ami által a legegyszerűbben belefeledkezhethetünk Urunk magasztalásába. Csak kezdjük el számba venni, és megköszönni azt a „mindent”, amit egy-egy nap kapunk! És a megfáradt új erőt nyer, hitünk és reményünk újjáéled, amikor Isten jóságára tekint, és szeretetünk is megújul az iránt, aki olyan nagyon szeret minket, hogy naponként árasztja ránk gondviselését és kegyelmét.

Rostáné Piri Magda

Hálaadás a Veszprémi Egyházmegyéért

Hálát adni csak az az ember tud, aki felismerte, hogy minden jó adomány és tökéletes ajándék Istentől származik. Hiszen minden kincsünket, életünket, jogainkat Isten ajándékeként kapjuk.

(Ittzés János püspök)

Veszprém megyében a Somló-hegytől a Magas-Bakonyon át, a Kisalföld és a Marcal-medence találkozásától a Balaton-felvidékig és a Balaton északi oldalával határolt területen huszonhat anyagyülekezetben és filiáiban hangzott az evangélikus igehirdetés látogatásai alkalmával. Ezt a megyét otthonának is tekintette amikor erre járt, hisz számtalan emléket hozott magával az itt töltött tíz esztendő gyülekezeti lelkészi szolgálata folytán. Mint püspöki szolgálati idején a megye harmadik esperese, emlékezem szolgatársaimmal erre az időszakra.

Veszprém megyére sokan mondják azt a szlogent, hogy más, mint másutt. Természeti tájai, történelmi városai, értékei, kultúrája vonza az esztendő minden évszakában az embereket.

Somlószőlősi lelkészi szolgálatom során, a tizennégy év alatt együtt dolgoztam a somlóvecsei leánygyülekezet gondnokával, Márkus Gézával. Akkori elődöm Boros Lajos lelkész és Márkus Géza tevékenyen részt vett a zsinat munkájában. Ahogy akkoriban többször említette Márkus Géza zsinati küldött, hogy az ő felszólalásának volt köszönhető, hogy az elvi viták után újjászülethetett a dunántúli evangélikus egyházkerület.

Az újjáéledő dunántúli egyházkerület indulásától számítva Püspök úr többségében minden gyülekezetünkbe ellátogatott és szolgált. Maroknyi fogyatkozó gyülekezetektől kezdve az újjáéledő egyházközségekig, falvakban és városokban egyaránt.

Ünnepre összegyűlt testvérek hallhatták azt az evangéliumot, amely megtart minden korszakban. Közelebb hozta emberi hangon, anyanyelvünkön az Isten szeretetének a titkát. Szívet melengető üzeneteket, páratlan történeteket közvetített prédikációiban.

Felejtethetlen alkalmak, sokszor nehéz döntések, presbitériumok által hozott határozatok, országos egyházban képviselt ügyek, a minisztériumban tárgyalt esetek – minden csak egy cél érdekében történt: a gyülekezetekért.

Egy lelkész mondta nekem, hogy az életben a lelkésznek a legmagasabb pont a szószék. Ez a hely, ahol az igehirdetés megszólal. Ittzés János püspök

úr szolgálatai a szószék alatt ülőket nemcsak elgondolkoztatta, hanem meg is ajándékozta őket.

A reformáció századában és később is sok iskola jött létre. De nemcsak a felsőoktatást, hanem az elemi tanítást is nagyra tartották. Olyannyira, ha valahol született egy gyülekezet, a templom mellé hamar egy iskolát építettek. A nagy talentumú Sztáray Mihály, Tolna és Baranya reformátora és pápai igehirdető, nem röstellt hitvitázó iskoladrámákat írni, amelyeket tantermekben és templomokban adtak elő. Úgy gondolkoztak, hogy gyermekkortól kell hitre, emberségre és betűvetésre, helyes tudományra oktatni az embert, mégpedig a neki megfelelő módon, mert – ahogy a Példabeszédek könyve írja – „ha megvénhedik, sem tér el attól.” Miután a keresztyén erkölcs és igaz életvitel nem születési sajátsága az embernek, tanítani kell rá. Megmutatták nekünk a reformátorok: harcolni kell az iskoláért, mert ott dől el, lesz-e a következő nemzedéknek több tartása, életerejé és békessége, mint nekünk.

Így indulhatott e megyében püspöki áldással a pápai Gyurátz Ferenc Evangélikus Általános Iskola, a marcaltői Kmety György Evangélikus Általános Iskola, ez évben a veszprémi Örömhír Óvoda, és évek óta működik a várpalotai Forrás Óvoda is.

Egyik alkalommal így fogalmazott püspökünk:

„Azért van a templom és a gyülekezeti ház, hogy legyen egy hely, ahol a testvérek együtt vannak és Isten választ ad kérdéseinkre. De mit ér egy ilyen megszépült épület, ha nem koptatjuk lépcsőit? Mit ér a harangszó, ha nem jövünk istentiszteletre? Ha felismerjük Jézust, meghalljuk, hogy „sír a helyünk” a templomban, amikor nem vagyunk ott. A hívő életben soha nincs befejezett munka, nincs munkanélküliség, mert Isten rajtunk és általunk dolgozik. Szolgálattal bíz meg, igát ad ránk.”

Az új életet teremtő evangéliumról tanúskodott, amelyen áthatott a mozgósító és egyházat létrehozó erő. Köszönet illeti Ittész János püspök úr pásztori szolgálatát. Hála a széles körben képviselt elvi következetességéért, amellyel másokat is elgondolkoztatott, és fegyelmezett.

Polgárdi Sándor

*VESZPRÉMI
LMK*

*ÉSPERESIKTATÁS,
PÁPA*

*VESZPRÉM MEGYEI
LMK ÜLÉSEN, SIKÁTORBAN*

Hálaadás a lelkészi fraternitásért

Napsütéses, álmos vasárnap délután volt, húsvét ünnepe. A negyedik – és aznap még nem is utolsó – istentiszteletre készülve kászálódtam ki az autóból, a templom nélküli, néhány tucat ember lakta község kultúrháza előtt. Korán érkeztem, nem várt még senki. Megfogtam hát a holmimat, hogy bevigyem az istentiszteletre igényesen előkészített helyiségbe. Két kézben egyensúlyozva a liturgikus ruha és a stóla, a Liturgikus Könyv, az énekeskönyvek, a paténa, a cibórium, a kehely, a kancsó, a már csak félig teli borosüveg, néhány törlőkendő, ráadásul pedig még egy kis orgona is a megfelelő adapterrel, minthogy kántor híján magam vezetem a hat-nyolc főből álló gyülekezet énekét. Mindezt egyedül. Csüggesztő, reménytelenség és kilátástalanságot sugárzó emlék.

Valóban: lelkészi szolgálatunkban újra és újra kénytelenek vagyunk átélni azt, hogy magányosak vagyunk. Pedig ez nem volna szükségszerű.

A kérdés az, hogy miként tekintünk a szolgálatunkra? Ha mindössze egy – vagy éppen több – egyházközség vezetőinek érezzük magunkat, egymástól független hatáskörrel, felelősséggel, jogokkal és kötelezettségekkel, akkor előbb-utóbb valóban magányos „hősökké” válunk, akik kilátástalan szelmalomharcot folytatnak, és akiket könnyedén felőrölnék a körülmények. Hozzáteszem: nemcsak bennünket, de a gyülekezeteinket is.

Az evangélikus lelkész azonban nem egyszerűen a saját gyülekezetének a papja, hanem egy testvéri közösség, a lelkészi kar tagja. „Mindazok pedig, akik hittek, együtt voltak...” – mutatja be Lukács szűkszavúan az első keresztyén közösség fraternitását (ApCsel 2,44). Ahhoz, hogy szolgálatunkat helyesen értékeljük, meg kell tanulnunk elszakadni a partikuláris szemlélet-től, és rá kell döbbernünk arra, hogy noha a felelősségünk egyéni, mégis a nagy egész – a Krisztus-test, illetve az abban szolgáló közösség – tagjai vagyunk. Azaz: komolyan kell vennünk azt, hogy nem vagyunk egyedül.

Az is igaz persze, hogy létezik rossz lelkészi fraternitás, már ha azt egyáltalán szabad ezzel a kifejezéssel illetni. Egyházmegyék, amelyekben a lelkészek nem osztják meg egymással örömeiket és gondjaikat. Több lelkészi állást fenntartó gyülekezetek, amelyekben a szolgatársak egymástól függetlenül végzik a munkájukat, kínlódva, bele-belefáradva, ahelyett, hogy egymás eredményeire építkeznének – megkímélve ezzel önmagukat is számtalan felesleges tevékenységtől és keserű csalódástól. Lelkészek, akik vetélytársat látnak a másokban, irigylik az ötleteit, sikereit, a körülötte épülő élő gyülekezetet. És ennek nyomán hívők, akik gyakran azért ülnek be az

istentiszteletre, mert azon a vasárnapon az általuk kedvelt lelkész vezeti a liturgiát és hirdeti az igét. Ha nem ő áll az oltár előtt, nem érdekli őket a szent alkalom...

Amennyiben hiányzik a valódi fraternitás, nemcsak a lelkészek közössége, hanem az egész egyház részekre szakadhat.

A jól megélt fraternitás viszont elevenné teszi, felfrissíti a szolgálatunkat. Mindenekelőtt ránevel bennünket a helyes önzonosságra. Az egyház ugyanis Krisztus teste. Nem részek laza szövetsége, nem önálló gyülekezetek önkéntes és önkényes társulása, hanem önmagában egy egész, amelynek persze megvannak az egyenként is fontos és nélkülözhetetlen részei. A lelkészi kar is egy közösség, amely csak a maga egységében működik egészségesen. Amikor magányosan végezzük a feladatainkat, azt is ennek a közösségnek a tudatában tesszük. Egyéni képességeinket is ennek a közösségnek a keretében és javára bontakoztatjuk ki, elkerülve ezzel azt a csapdát, hogy az Úr helyett magunknak gyűjtsünk híveket.

A szolgatársak testvéri közössége reprezentálja a részegyház, az egyházmegye vagy az egyházkerület egységét is. Ezeket az intézményeket nem az olyan gyakran túldimenzionált paragrafusok tartják össze, hanem az a Krisztus, aki a lelkészek szolgálata révén jön közénk igéjében és szentségeiben. Nem egymagunkban kell a vártán állnunk, hanem ebben a nagyobb közösségben küzdhetünk meg nap mint nap a ránk bízottakért, az egyházért, a jövőnkért.

A lelkészi fraternitás fegyelmező és megtartó közösség. Fegyelmez, mert nyilvánvalóvá teszi, hogy a szolgálatunk helyes iránya nem az, ha önmagunkat igyekszünk megvalósítani. Eszközökké aláz bennünket, akik egy magasabb hatalomnak engedelmeskedve végezzük a ránk bízott teendőket. Tisztázza az erővonalakat: bátran rábízhatjuk például az általunk gondozottakat az ismeretlen utódra, de magunk is bizalommal építhetünk az elődeink szolgálatára. „Hát ki az az Apollós, és ki az a Pál? Szolgák csupán, akik által hívővé lettetek...” – tanít a helyes önértékelésre Pál (1Kor 3,5).

De a fraternitás megtart, vigasztal és erősít is, hiszen beláttatja velünk egymásrautaltságunkat. Ki tudja, hány zátonyra futott lelkészi életet, kilátástalanságba fulladt szolgálatot, sokakat végzetesen megsebző helyzetet lehetett volna megmenteni azzal, ha megfelelőképpen figyelünk egymásra. Hiszem, hogy a fenyegető, feszült helyzeteket nem elsősorban a mentálhigiéné és a pszichológia módszereivel tudjuk eredményesen kezelni, hanem úgy, ha összefogunk, és testvérként hordozzuk egymás terhét.

Krisztus Urunk mennybemenetele előtt nem egyes tanítványokra, hanem az apostolok közösségére hagyta egyházát. Mi ebbe az apostoli szolgálatba kapcsolódunk bele. Hálásak lehetünk, hogy az apostoli közösségben egymásra bízott bennünket, hogy szolgálatunkkal ne csak a templomban ülőket, de egymást is erősítsük és bátorítsuk.

A lelkesi fraternitásért végzett mindennapi hálaadó és könyörgő imádságunk lehet a régi zarándokének, a 133. zsoltár:

*Ó, mily szép és mily
gyönyörűséges,
ha a testvérek
egyetértésben élnek!
Olyan ez, mint mikor
a drága olaj
a fejről lecsordul
a szakállra,
Áron szakállára,
amely leér
köntöse gallérjára.
Olyan, mint
a Hermón harmatja,
amely leszáll
a Sion hegyére.
Csak oda küld
az Úr áldást
és életet mindenkor.*

Tubán József

TESTVÉRI KÖZÖSSÉGBEN

III. Hálaadás a gyülekezetekért

„Ekkor megparancsolta nekik, hogy ültessenek le mindenkit egy-egy csoportba a zöld fűre. Le is ültek százas és ötvenes csoportokban. Ekkor Jézus vette az öt kenyeret és a két halat, feltekintett az égre, megáldotta és megtörte a kenyeret, majd átadta a tanítványoknak, hogy tegyék eléjük.”

Mk 6,39–41

„ŐK PEDIG A SOKASÁG ELÉ TETTÉK.” (Mk 8,6)

ÜNNEP SZÉKESFEHÉRVÁRON

URAM!

Gyermekkoromtól kezdve gyülekezethez tartozom. Keresztyén emberek kipróbált, lelkes közössége vett körül. Hitük erősítette hitemet, bukásaik bennem ugyanúgy sajogtak, derűjük engem is reménységgel töltött el. Köszönöm URAM azokat a gyülekezeteket, amelyekben nevelkedhettem.

BÖRCSI HÁLAADÁS

Ma is gyülekezetben élek. Amikor vasárnaponként megszólal az istentiszteletre hívó harang, találkozom azokkal – sokakkal vagy kevesekkel –, akiket meghívtál magadhoz. Az évek során hány és hány testvéremről tudtam meg, hogy mennyire megváltoztatta őket igéd. Sokan súlyos sorsterheket hordoznak, testi-lelki fájdalmakat tudnak elviselni igéd erejével. Zárkózott emberek megnyíltak mások előtt, gondolataikat és hitüket megosztották a velük levőkkel. Visszahúzódókat tettél olyanná, akik egyházadért felelősséget vállalnak, kitartó, hűséges szolgálatot végeznek. Vannak olyanok, akiket téves útról vezettél vissza az élet útjára. Köszönöm gyülekezetünket, amelyben élhetek.

*HÁLAADÁS
ÉSZTERGOMBAN*

*CSORNA, RÁC ERNŐ
EMLÉKTÁBLÁJÁNAK MEGÁLDÁSA*

Nem tudom eléggé kifejezni azt az örömet, hogy családnk megismerhett Téged, hogy nemzedékeken keresztül beleírtad nevedet elménkbe és szívünkbe. Áldott légy, hogy amiképpen édesanyádat és testvéreidet meghívtad tanítványaid közösségébe, ahogyan cirénei Simon gyermekeit feljegyezte a Szentírás, bizonyosan azért, mert ők is Hozzád tartoztak, ugyanúgy családnkat is éneklő, imádkozó, Bibliát olvasó gyülekezetté formáltad. S köszönöm, hogy magam körül ma is láthatok ilyen családokat: nagyszülők, szülők és gyermekek együtt jönnek hallgatni Téged.

Amikor leültetted a sokaságot a mezőn, azokban az ötvenes-százias csoportokban bizonyosan családok is voltak. Kívánom, URAM, hogy mai kisebb-nagyobb gyülekezeteidet olyan családok alkossák, amilyenbe engem is belehelyeztél. Kívánom, URAM, hogy a körülöttünk élő családok valódi gyülekezetté formálódjanak.

URAM!

Köszönöm Neked a gyülekezeteket. Sokszor jogi nyelven egyházközségnek nevezük őket. Máskor pedig közösségként igyekszünk tekinteni rájuk. Bizonyosan mindkettőnek megvan a maga létjogosultsága. Nekem mégis a gyülekezet szó tetszik leginkább. A másik két megnevezésben a szervezetség, az önkormányzatiság, az emberek egymáshoz való viszonya kerül előtérbe. Amikor gyülekezetről beszélünk, akkor talán lemondunk arról, hogy szoros emberi kapcsolatok szövevénye legyen a gyülekezet, ám azt emeljük ki, ami az Újszövetség leírásaiból világosan meglátszik, hogy a gyülekezet Köréd gyülekezik, mint egykor a mezőn, amikor beszédedet olyan önfeledten hallgatták, hogy még az étkezésről is megfélekeztek. A gyülekezet Köréd gyülekezik, és Te tartod jól a benne lévőket életadó szavaddal, és Te tartod meg őket a kenyér megtörésével.

HARKA, 2006

URAM, ez ma is pontosan így van. Törekedhetünk akár önkormányzatiságra, képezhetjük magunkat, hogy felnőttként dönteni tudjunk dolgainkról, beszélhetünk az egyházközségek jogairól. Akár építhetünk közösségeket, alakíthatunk egyesületeket, szervezhetünk korosztályos vagy érdeklődési kör szerinti köröket, használhatunk közösségépítő tréningeket, meditációkat, mégsem leszünk gyülekezet, ha nem Hozzád gyülekezünk, ha nem Téged hallgatni jövünk össze, s ha nem testedvéred közösségére szomjúhozunk.

Nem tudom, a mi egyházközségeinkben ez hogyan történik. Tartok attól, hogy gyakran vagyunk olyanok, mint tanítványaid, akik hitetlenkedve néztek arra a kevés kenyérre meg halra: „Mi az ennyinek?” Tartok attól, hogy mai problémáinkat, testi-lelki éhségeinket látva mi is hitetlenkedve gondolkunk az igehirdetésre és szentségeidre: hogyan tudna az minket ilyen nagy

bajban megtartani? Pedig Te, URAM, tegnap és ma és mindörökké ugyanaz vagy. Ahogy igéddelel megelégtetted egykori tanítványaidat, ugyanúgy megelégted mai gyülekezeteinket is.

URAM!

A statisztikai adatok nem éppen kedvező irányvonalakat mutatnak a gyülekezetekkel kapcsolatban. A gyülekezetek száma is fogy, és a gyülekezethez tartozók száma még inkább kevesbedik. S ha végiggondolom ezeket a gyülekezeteket, mégis mind a Te gyülekezeted. Ezért végtelenül szeretem őket.

BAKONYTAMÁSI HÁLAADÁS

Nem tudom jövőjüket, URAM. Hiszen volt már a történelemben, amikor egy-egy területről eltörölted gyülekezeteidet. URAM, ne úgy bánj velünk, ahogyan megérdemelnénk! Hanem ahogyan Te feltámasztád, ahogyan tanítványaid hitét feltámasztottad, ugyanúgy támaszd fel gyülekezeteidet is élő hitre! Küldd el ma is tanítványaidat kezükben a megáldott kenyérrel, hogy adják tovább, amit Tőled kaptak! Éltesd gyülekezeteidet a Dunántúli Egyházkerületben!

Bencze András

ÜNNEP SZOMBATHELYEN

HAJNALI ISTENTISZTELET GYÓRSÁGON

VESZPRÉM, ELŐADÁS A GYŰLEKEZETI TEREMBEN

Hálaadás a nagy gyülekezetért

Az ember Isten legcsodálatosabb teremtménye. Lelkében érzelmek sokasága él, ezekben a környező világ jelenségeihez és önmagunkhoz való viszonyunk tükröződik. Az emberi érzelmek sora rendkívül gazdag. A legszebb, a legemberibb érzelmektől (pl. szeretet), a legdurvábbakig (pl. gyűlölet) terjed.

Az érzelmek közé tartozik a hála is. Ez olyan érzés, mely köszönet és lekötelezettség valamely jótevőnk iránt. Milyen szép dolog is az, amikor a gyermek érettségi bizonyítvánnyal, vagy diplomával a kezében őszinte köszönetet mond szüleinek, akik önzetlenül, szülői szeretettől vezérelve segítettek. Érettségi elnökként soha sem mulasztottam el felhívni erre a fiatalok figyelmét. Milyen csodálatos, mennyire emberi érzés az, amikor házasságkötés előtt a fiatalok köszönetet mondanak szüleiknek azért, hogy felnevelték őket, s elindulhatnak az önálló élet útján. Milyen csodálatos esemény volt, amikor a szántó-vető ember kalapját levéve hálát adott Istennek az elvégzett munkáért, majd a betakarított termésért.

Igen, a hálaadás szép dolog. Valóban felemelő érzés. Elszürkülő világunkban azonban egyre ritkábban találkozunk a hálaadással. A ma embere mindent természetesnek vesz, magától értetődőnek tart, eszébe sem jut valamit megköszönni.

HÁLAADÁS SOPRONBAN

Így volt ez bizonyos értelemben már Jézus korában is. Gondoljunk csak a tíz bélpoklos történetére. A tíz meggyógyult ember közül csak egynek jutott eszébe a hála.

De adhat-e hálát egy gyülekezet? Egyértelmű a válasz: igen. A hálaadásra különösen Pál apostol buzdít. Ő maga jár elől jó példával. A thesszalonikaiaknak például azt írja: „Hálát adunk az Istennek mindenkor mindnyájatokért.” (1Thessz 1,2) A filippiekhez pedig így szól: „Hálát adok az én Istenemnek, valahányszor megemlékezem rólatok.” (Fil 1,3) Nem csak a Szentírás buzdít hálaadásra. Énekeink is erre tanítanak. A 112. énekünk első versszakában ezt olvashatjuk: „Jertek, boldog énekszóval Adjunk hálát Istennek.” A 48. énekünk kezdősorában így énekelünk: „Nagy hálát adjunk az Atyaistennek.”

Nyilvánvaló, hogy a keresztyén ember – de gyülekezet sem – feledkezhet meg a hálaadásról. Mindenkor és mindenért hálával tartozunk Urunknak. Csak az a baj, hogy kevesen élnek vele! Pedig mennyivel könnyebb lenne az életünk, mennyivel könnyebben viselnénk terheinket!

De miért adhat hálát egy nagy gyülekezet, amely magán viseli a XXI. századi nagyvárosok minden lelki nyomorúságát? Benne él a világban, tagjai hús-vér emberek, akiknek legfőbb gondja maga az élet.

GYÓR, PÉTERFY-NAP AZ ISKOLÁBAN, 2011

Úgy vélem, hogy mindenekelőtt a reformációért, majd annak gyors elterjedése nyomán sok nehézség és gáncoskodás ellenében is szerveződő evangélikus gyülekezetért. Isten Lelke megérintette az ősök szívét, megal-

kuhatott hazánk egyik legrégebb gyülekezete, melyet nem tudott eltörölni semmiféle tilalom és erőszak. Pedig hányszor megfosztották eleinket templomtól és iskolától, lelkészekről és tanítóktól. De mindig volt újrakezdés, mert volt hitük, szomjazták az ígét, igényelték az egyházat. Az elpusztult, vagy elvett templomot és iskolát mindig pótolták, soha nem hiányzott az áldozatkészség, segítette őket az Isten kegyelme. Őseink azonban csak azt tették, amit tenniük kellett tiszta és jó lelkiismerettel. Tudták, hogy a gyülekezet és a gyülekezeti élet központja a templom. A templom közösségi érték is. Isten embereit, Krisztus-hívő munkásait gyűjti egybe. A mindenkori – gyakran korlátok között élő – gyülekezet mindent megtett azért, hogy temploma legyen. Ma két templomban, két imaházban és szeretetházunkban szól hozzánk Isten ígéje.

Van miért hálát adnunk! Isten Lelke mindig munkálkodott közöttünk. Mindig adott olyan munkásokat, akik előbbre vitték az ő ügyét. Nem maguknak dolgoztak, Isten ügyét szolgálták. Nem vártak elismerést és dicséretet, mindig az Egyház Urára mutattak. Sokan voltak, mindenkit nem is ismerünk, fel sem sorolhatunk, de minden lelkészért, tanítóért hálát kell adnunk Istennek. De nemcsak értük, hanem minden gyülekezeti tagért, aki kész volt szenvedni, áldozatot vállalni templomért és egyházért. Voltak olyan idők, amikor nem voltak pásztoraik, mert nem lehettek, de volt Bibliájuk és énekeskönyvük, s evangélikusok maradtak. Nem féltek törékeny csónakba szállni, hogy a jégzajlásos időkben is átevezzenek a Dunán, mentek a pataházi templomba, vagy hóban, fagyban szekéren utaztak azért, hogy Téten vagy Felpécen részt vehessenek az istentiszteleten. Hát nem csodálatos ez? Bizony az!

Nincs lehetőség arra, hogy valamennyi – egyházközségünk szempontjából fontos – személyt megnevezzünk, de néhányat a legfontosabbak közül megemlítek.

Elsőként Rueber Jánost, a német fekete lovasok ezredesét említem, aki határozott jellemű evangélikus férfiú volt. Vasárnaponként a város nyolc különböző pontján fúvatta meg a kürtöket, s ezzel hívta istentiszteletre a híveket. Lelkésze Magdeburgi Joachim volt. Sibolti Demeter szervezte működő közösséggé a híveket. Laki Miklós, az őrség egyik tisztje kirántott kardjával akarta megvédeni a pataházi templomot. A sort Torkos Andrással, Ráth Mátyással folytatom. Ez utóbbi szentelte fel Öregtemplomunkat. Említést érdemel Kis János, Haubner Máté, Karsay Sándor, I'só Vince és Pálmai Lajos. A XX. század nagy papi egyéniségeit sem hagyhatjuk ki. D. Kapi Béla, Túróczy Zoltán, Szabó József és Ittész Mihály áldásos munkája, igehirdető szolgálata erősítette gyülekezetünket.

Így érkezünk el a zsinat által újra létrehozott Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület első püspökéhez, Ittzés Jánoshoz. Tudom, Ittzés püspök úr nagyon szerény ember, nem szereti munkájának méltatását. Egyszer szem- és fültanúja voltam egy beszélgetésnek a templomajtóban. Egy asszonytestvérünk megköszönte szolgálatát, mire püspök úr így válaszolt: „Istené a dicsőség.”

Mi nem Ittzés János püspöknek adunk hálát, hanem az Egyház Urának, aki olyan pásztort adott nekünk, mint ő. Amikor azonban hálát adunk Ittzés püspök úrért Istennek, hálát adunk szüleiért is. A fiatalon elhunyt édesapáért, a karizmával megáldott Ittzés Mihály lelkészért, és az öt gyermekével magára maradt édesanyáért, Balikó Erzsébetért is, aki az Úrtól kapott segítséggel és erővel nevelte fel gyermekeit. Mindegyik gyermekét iskoláztatta, két fia lelkész lett, egyik lánya pedig lelkészfeleség. Csak az igazi, hívő lélek tudja megtenni azt, amit ő véghezvitt. Valóban Isten segítette!

GYŐR, *INSULA LUTHERANA*

Ittzés püspök úr benne él gyülekezetünkben. Ismeri minden gondját, problémáját. Rendezvényeinket látogatta, minden jó ügyet felkarolt. Amennyiben püspöki feladatai nem szólították vidékre, hallgatta lelkésztársai igehirdetéseit. Kapcsolatai, lehetőségei sok anyagi segítséget jelentettek. Így újulhatott meg az Öregtemplom tetőszerkezete, így valósulhatott meg a hatalmas konvent épület részleges felújítása.

Szívből örülünk, hogy nyugdíjas éveit is közöttünk tölti. Őszintén reméljük, hogy igehirdetőként ezután is szól hozzánk, hallhatjuk komoly Krisztus-hitet tartalmazó prédikációit.

Pónya László

Hálaadás a kisközösségért

Mekkora egy kötömb az óriási piramishoz mérve? Mennyi egy perc egész életünkhöz képest? Ahogyan bár kicsinek, kevésnek tűnik, ám nélkülük a piramis sem emelkedne robosztusan magasra évezredek óta, és életünk sem gazdagítana bennünket váratlan fordulataival vagy éppen csendes folyásával, úgy Krisztus Egyháza sem létezne kicsiny gyülekezetek, kisközösségek nélkül.

*TEPLOMÜNNEP ÉS KERESZTELŐ
KEMENESHŐGYÉSZEN, 2003*

Egy kisközösségben élek, szolgálok lassan egy évtizede. Itt tanulom meg igazán, hogy a számok más hangsúlyt kapnak Isten országában. Igaz volt ez már Jézus idejében: a tizenkettő milyen kevésnek tűnt, és milyen erőtlennek bizonyult, de Urunk ebben a kicsiben, aztán egyre nagyobb körben teremtette meg Országát. A teljes magányt és elhagyatottságot elszenvedő Jézus Krisztus fontosnak tartotta, és bátorította a ketten vagy hárman az ő nevében összejövőket: ne féljeteK, ott vagyok, ott leszek veleteK.

Mi is a kicsinység szépségét éljük át, amikor gyülekezeti közösségünket nagycsaládnak nevezük. Nagycsaládnak, ahol intenzíven megélhetjük

baráti és hitbeli kapcsolatainkat, ahol egymás lelki apukái, nagymamái, unokái vagyunk. Nagycsaládnak, ahol feltűnik a távolléte annak, és hiányzik az, aki nincs közöttünk, és ahol együtt sírunk a házastárs betegségén, vagy az unoka tékozló útjain, de együtt örülünk a másik tag gyógyulásának. Ami máshol talán szervezett módon épül ki szeretetszolgálat néven, az nálunk egymás segítségével magától értetődően, szinte észrevétlenül, természetesen valósul meg. A kisközösségben természetesebben fonódik egybe a személyes vagy éppen a családi életünk a gyülekezeti élettel. Mintha több megvalósulna az első gyülekezetek tagjainak ösztönös egymás felé fordulásából, egymásrautaltságából. Hálásak vagyunk Istennek, hogy a kisközösségben megtanít bennünket a kicsi, az „egy” megbecsülésére!

„JÓIÚÉN” – KISKÖZÖSSÉGBEN

Ám, ahogy a magányos ágat jobban tépázza a szél, és egy-egy levelének elvesztése is szembetűnő, úgy érint bennünket is érzékenyen egy-egy idősebb testvér „hazaköltözése”, vagy egy-egy gyülekezeti családnak a munkahelyet kínáló, közeli nagyvárosba való elköltözése. És amikor az éveken keresztül kezeink között cseperedő gyermekek felnőtt fiatalokként indulnak más városba továbbtanulni, és a búcsúzásnál nem hisszük, csak reméljük, hogy egyszer majd meggyarapodva, megsokasodva hazajönnek, akkor tanuljuk meg igazán: nem embereknek, hanem egyedül Istenünknek szolgálunk. Ezért értékeljük a kis gyülekezetben történt minden kicsi előrelépést, és vagyunk hálásak Istennek minden apró eredményért. És ámulunk, amikor Urunk hatalmas keze nagy ajándékaival nehezedik ránk: az elmara-

dott régi gyülekezeti otthon helyett egy új gyülekezeti ház boldogító terhe alatt roskadozunk. És csodálkozunk, amikor egy előregedő, elerőtlenedő gyülekezetbe érkeznek olyan fiatalok, akik kifejezetten szolgálattevői, gyülekezetépítői szándékkal telepednek le, és eresztik mélyebbre gyökereiket... Hálásak vagyunk Istennek, hogy a kisközösségben megtanít bennünket értékelni, és nem természetesnek venni áldásának minden jelét!

MUNKÁBAN SÁRBOGÁRDON

Itt, a Sárvíz mellett, a kisközösség szép és küzdelmes életét élve sokszor találjuk magunkat az emberi lehetőségek határán. Itt, Sárbogárdon különösen is valljuk: egyedül Istenünk irgalma hívta életre, és tartotta meg evangélikus gyülekezetünket, és reményt ad a jövőre nézve, hogy továbbra is megőriz, gyarapít bennünket. Gyülekezetünknek, e kicsi nyájnak ereje éppen erőtlenségében rejlik: kénytelenek vagyunk bízni hatalmas Urunk kegyelmében. Hálásak vagyunk Neki, hogy a kisközösségben a Benne való ráhagyatkozásra tanít bennünket!

Emlékünkben őrizzük egykori püspökünk, Túróczy Zoltán igehirdetését, amely 1949-ben, a sárbogárdi kis templom felszentelésekor idézték fel Jézus Urunk szavait: „Ne félj, te kicsiny nyáj, mert úgy tetszett a ti Atyátoknak, hogy nektek adja az országot.” Talán nem a nagy és tömött templomot, nem a „sokan vagyunk” felemelő-kellemes élményét, hanem magát az Országot, és az eljövendőből már itt is részesedést: kicsiny közösségünkben.

Böjtös Attila

IV. Hálaadás az intézményekért

Hálát adunk Istennek e könyv lapjain az elmúlt évtized dunántúli püspöki szolgálataért. Emberileg nézve hosszú idő, de egyházunk történetében csupán egy rövid fejezet. Az egyház Ura nem években és hónapokban számol, hanem egyedül életünk minőségére tekint. A hálaadás a keresztyén ember kegyességének alfája. A hála hangján szólalunk meg először az imádságban és istentiszteletünket is áthatja a hála lelkülete, ahol újra és újra megköszönjük egyházunk sokszínű önkéntes és intézményesült szolgálatát.

*PILISCSABA,
BÉTHEL MISSZIÓI OTTHON
– ELŐADÁS „KUTYAFUTTÁBAN”*

A keresztyénség az első századokat követően hosszú időre a társadalom intézményeinek hordozójává lett. A reformáció e tekintetben is a tiszta forráshoz tért vissza, hisz Luther és követői az evangélium hirdetésének rendelték alá mindent. A magyarhoni reformáció ügyét nem lehet elválasztani az iskola és tanítás szent feladatától. Iskolákat alapítottak, tanítókat képeztek, és ifjakat küldtek külföldi egyetemekre. A visszatérők tanítóként, vagy ordináció után lelkészként folytatták áldozatos szolgálataikat. A hála hangján emlékezzünk meg a mögöttünk hagyott századokban élő evangélikus eleinkről.

KÉPEK A BOBAI SZERETETSZOLGÁLATBÓL

Intézményeink másik nagy csoportja az egyház diakóniájához kötődik. Az első gyülekezetek életéből tudjuk, hogy Krisztus szeretete „kezek szolgálatára” indította őket. A reformáció, - nem annulálva a középkor érdemeit -, természetesen vette e szent munkát. Persze csak azzal a biblikus látással, hogy a karitatív munka soha sem alapja az Isten előtti érdemszerzésnek. Az evangélikus diakónia az egyház tanúságtétele a világban, amolyan liturgia utáni liturgia. A diakónia is a megváltás eseménye felől értelmezhető: „Diakónia, amit nagypéntek és húsvét után tennünk kell”. E biblikus és reformátori örökség megvéd minket attól, hogy szolgálatunk kiüresedjen.

A diakónia története világosan megmutatja, hogy a szekularizmus és az ateizmus térnyerésének idején az egyház eszmélődése, éppen a diakónia újrafelfedezésében öltött formát.

Összefoglalva elmondhatjuk tehát, hogy evangélikus intézményeink élete a történelem során akkor és csakis akkor szolgálta az evangélium terjedésének ügyét, ha nem vált öncélúvá, és az Istennek hálát adó gyülekezet életének természetes része maradt. Vagyis az intézményeinkben zajló nevelő, okító vagy éppen gondoskodó munkát az imádság, a legszentebb közösség Krisztussal, az úrvacsorázás és a szüntelen hálaadás szövi át.

Gyakran vetődik fel a kérdés, hogy kell-e ennyi intézmény, amikor gyülekezeteink elerőtlenednek, máshol pedig a nosztalgia és az intézmény működéséből fakadó büszkeség pótolja az egymást segítő és építő munkát? A gyarapodástól nem kell félni, hisz 1948 után egyházunkat sarokba szorította a diktatúra, és évtizedekig a templomok falai mögé szorultunk. Elvették javainkat és titkon remélhettük, hogy valaha is erős intézményrendszerünk lesz. Ordass püspök kiállása az iskolák ügyében legyen örök példa, mert az idő őt igazolta, és nem azokat, akik önként, még az ellenséget is megszegyenyítő buzgósággal működtek közre egyházunk megcsonkításában. Sosem feledem, ahogy gyermekként átéltem, amint édesapám, Labossa Lajos már esperesként beszámolt azokról a küzdelmes közgyűlésekről, amelyeken a régi kor emberei még utolsó erejükkel próbálták megakadályozni a rendszerváltozás előtt, hogy a Fasori Evangélikus Gimnáziumot visszakapja egyházunk. Micsoda öröm és hálaadás volt a tatabányai papi házban, amikor mindez mégis sikerült. Azt hiszem, hálát kell adnunk Istennek azért is, hogy a történelem Ura megengedte, hogy köztünk éltek és sajnos egyre kevesebben köztünk élnek azok a testvérek, akik a háború előtti évekből még szívükben őrizték az intézményeket fenntartó evangélikus egyház képét. Felemelték hangjukat 1956-ban, de a rendszerváltozás idején is magasra tartották a zászlót. Ezzel megóvták egyházunkat az új generációk rajongásától és attól a kísértéstől, hogy egy percre is elhiggyék, hogy az egyház velük kezdődik.

Isten kegyelméből ismét vannak iskoláink, szeretetszolgálatunk és civil szervezeteink. Nagy felelősség és kihívás ez egyházunknak. Az állam ma partnerként tekint egyházunkra, de helyettünk és nélkülünk nem fogja azt biztosítani, hogy ezek az intézmények a minőségi oktatás és ellátás alapvető igénye mellett, a hit és reménység oázisai legyenek. Mit kell tennünk tehát? A hálaadás soha nem önmagáért van, sokkal inkább megállás, levegővétel, erőmerítés a feladatokhoz. Intézményrendszerünkre ne csupán nosztalgiával vagy félelemmel tekintsünk, hanem mint eszközre, amelyen keresztül az egyház épül. Ha felülről, mint egységes rendszerre nézünk egyházunkra, akkor a gyülekezetépítés egyik lehetőségét láthatjuk intézményeinkben. Ahol iskola működik, ott több konfirmandus és hittanos lesz. Ahol szeretetotthon működik ott több önkéntessel és erősödő szolgáló közösséggel

számolhatunk. A gyülekezet gazdagodik, sőt a bonyolult családi kapcsolatrendszerek okán, gyarapszik is. A felülről látás karizmatikus feladata a püspöké, így - lássuk be végre - a püspöki szolgálat nagy jelentőségű egyházunkban.

ÓVODA SOPRONBAN

Az intézmények élete nagyban a vezetőkön és szolgálókon múlik. Kulcsfontosságú tehát a munkatársak utánpótlása, képzése és evangélizációja.

A puro pura defluit aqua. Tiszta forrásból tiszta víz folyik. A forrás még nem apadt el, a kegyelem ideje még nem járt le. Intézményeink alapvető feladata a „forrásfoglalás”. A soproni ősi líceum diákjai és tanárai rendszeresen elzarándokolnak a Deák-kúthoz. Éljen bennünk e kép, mert így kell életünk és szolgálatunk útján újra és újra a tiszta forráshoz, Krisztushoz térnünk. Merítsünk belőle és adjunk másnak is! A megtisztult szívből tiszta élet támad. Legyünk tiszta forrassá! Amíg időnk van.

Gregersen-Labossa György

Hálaadás az egyházkerület iskoláiért

A Dunántúli Egyházkerület újjászületésekor az 1989-ben a Fasorral elindult, és 1991-ben a Dunántúlon a Líceummal folytatódó visszavételek, újraindítások következtében, egyrészt már működő evangélikus iskolákat tudhatott magáénak, de közelmúltjának történetébe is sorolhatók újabb iskolaalapítások.

Magam 1995-ben pályakezdő evangélikus tanárként a Líceumba kerülve rögtön kezdtem érezni a friss szelét, levegőjét egy zsigereinkben mindig is meglévő, bár hivatalosan szervezetként akkor még nem létező dunántúli evangélikus közösségnek. Ahogyan a Líceumban, úgy a többi iskolában is az újraindító szándékok, a régi hagyományok felelevenítését, a gyülekezeti, családi kötődések által az elveszni látszó identitás újra tapasztalható átélését szerették volna az iskolákban megtapasztalni. A '90-es évek elején, a korábinál persze jóval szerényebb, de mai távlatból talán mégis ébredési mozgalomnak nevezhető lendület a szoros, átmentett és működő gyülekezeti kötődések alapján lehetett több egyfajta kultúrkeresztyén divatnál. Egy (újra) induló evangélikus iskola önmagát (újra) fogalmazó szándékát leginkább a tanárok, de legalább ennyire, ha nem erősebben, a diákok és családjaik gyülekezeti háttére, kötődése, ÉLETE mentette/menthette meg az üres, álszent beszéd ideológiai csapdájától. Bizony van miért hálát adnunk Győrtől Szombathelyen, Pápán, Marcaltón, Kőszegen át Sopronig, hiszen a kerületet újraindító, Istennek tetsző szándék az új püspökben és a felügyelőben megtalálta az úgy értő és elkötelezett munkásait. A gyülekezeteinkben élő egyház képe, a gyülekezeti közösségeket összekötő kerületi rendezvények mellett az azonos ügyekért dolgozók közösségét is összekötő találkozások – kerületi pedagógus csendesnapok – erősíthették mindnyájunkban munkánk, elhívásunk, hivatásunk missziós egyházépítő karakterét, de felelősségét is.

Ahogy sok családnak – evangélikusoknak, de másoknak is – egyre inkább menedék az evangélikus iskola, úgy volt nekem – és lesz is –, és tán még többünknek is menedék, már megalakulása előtt, de újjáéledése után különösen a Dunántúli Egyházkerület. Nyilván mást nem tehetünk, mint-hogy gyarló emberi mércénkkel mérjük e közösség erejét: kézszorításokra, közös munkákra gondolunk, de közben az istentiszteletek közösségében megélt ajándékokat sem feledjük.

Az iskoláknak sajátos szerepük van a gyülekezetépítő missziós munkában. Ez a különös és nagy felelősséget hordozó szerep szinte semmit sem változott az évszázadok alatt; függetlenül attól, hogy a diáklétszám harmada

– vagy kevesebb – az evangélikus, mint manapság, vagy 80-90%, mint a régi időkben: az iskola (meg)kapja néhány évre jó esetben a családtól, még jobb esetben a küldő evangélikus gyülekezettől a gyermeket. Helykereső, kételkedő, kérdező, de hitélmények tiszta befogadására is kész nehéz korban lévő tizenévesek, vagy fiatalabbak ők. Világos és kritikus véleményeik nem nagyon tűrik az álszent paródiát; a hiteles keresztyén életpélda helyett. Ki vagyok én? Hová tartozom? Mi fontos nekem? Persze a kérdések ott motoszkálnak a hozzánk kerülő és igazán sehová sem tartozó családok fejében is. Bizony van bőven okunk hálát adni a kerület evangélikus iskoláiban dolgozó tanároknak, tanítóknak azért, hogy lehetnek válaszaink: ide tartozol, vagy ha szeretnél, tartozhatsz közénk is. A kisdíákok, vagy a nagyobbak, de akár a szülők kérdései is ugyanúgy megvannak az állami iskolákban is. Számunkra valóban kegyelmi állapot, hogy lehetnek válaszaink.

BALLAGÁS 2006

A Dunántúli Kerület tradíciója, újjáéledt jelene, reménységet adhat nekünk abban, hogy komolyan vehetünk egy olyan mérőszámot, amelyet egy iskolai rangsor sem tartalmazhat, és nehezen is tetten érhető, de a legfontosabb mégis. Hányan érzik azt a tőlünk kibocsátott evangélikus diákok közül, hogy dolguk, feladatuk van az egyházunkban, hogy felelősséggel hordozzák ügyét. Nem azért kell hálát adnunk, hogy a kerületünkben lévő iskolák ebben tökéletesek, hanem azért mert a gyülekezeteiben élő egyház képét erősítő kerületben van esély, hogy mindez megmérőssék.

Tölli Balázs

Licista diák voltam azokban az években, amikor újra létrejött a dunántúli egyházkerület. Segítettünk hajtogatni a Dunántúli Harangszó első számait, eljártunk a Mária Dorottya Szabadegyetem előadásaira, részt vettünk a régiós millenniumi megemlékezésen, meghallgathattuk a püspökjelöltek bemutatkozásait. És közben megsejtettük, aztán egyre határozottabban éreztük, hogy létezik egy közösség, amely sokáig csak bűvópatakként kötött össze embereket, településeket, kisebb-nagyobb közösségeket, intézményeket, de egyre inkább a felszínre tör, egyre inkább magára talál. Mi magunk azokban az években gimnazistaként a helyünket kerestük. Többen válaszokat találtunk néhány helykereső kérdésünkre abban a folyamatban, ahogyan kibontakozott előttünk a régi-új Dunántúl hagyományaival, identitásával és élő közösségével. Átéltük azt, hogy iskolánkat és konkrétan a diákközösséget ez a folyamat bekapcsolja egy olyan vérkeringésbe, amelynek nem csak névleg vagyunk a részei. Az egyházkerület feltámadása számomra és sokunk számára a közösség és elhívás fontos közvetítőjévé vált.

Tóth Károly

TANÉVZÁRÓ, 2009

KOVÁCS ÁGNES (E KÖNYV FEDŐLAP-KÉPÉNEK SZERZŐJE) KITÜNTETÉST VESZ ÁT

Hála az óvodákért

Történt egyszer, hogy „...A legfelsőbb lény egyszer rá szánta volt magát, hogy nagy lakomát rendezzen mennyei hajlékában. Minden erényt vendégül hívott meg. Nagyon sokan gyűlnek össze, apraja, nagyja egyaránt. Valamennyien elégedettnek látszottak és udvariasan beszélgettek egymással, amint közeli rokonokhoz és jól nevelt ismerősökhöz illik. Azonban a legfelsőbb lénynek szemébe ötlött két gyönyörű teremtség, akik, úgy látszott, nem ismerték egymást. A gazda tehát karon fogta az egyiket és odavezette a másik elé.

«A jótekonyság!» – mondja, az elsőre mutatva.

«A háládatosság!» – szól a másikat bemutatva.

A két erény mód fölött elbámult: hiszen amióta áll a világ – pedig jó ideje annak – csak most találkoztak először...”

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület újjáalakulásának történelmi pillanata: 2000. szeptember 23.

Ekkor már tíz éve annak, hogy a kerület első óvodája megkezdte munkáját Várpalotán. Ezt követte 1991-ben Győr, 1992-ben Celldömölk, 2000-ben Bakonycsérnye, 2006-ban Sopron, majd 2008-ban Marcaltó. Jelenleg közel 360 gyermek jár a kerület óvodáiba, harmada evangélikus.

E hat intézmény az ország többi evangélikus óvodájával karöltve hosszú utat járt be az elmúlt évtizedekben. Lassan kialakult egy sokszínű, a helyi gyülekezeti és környezeti adottságokat bátran vállaló, a nevelésben azt értéként felhasználó közösség. A kisgyermek nevelése terén tapasztalatokkal nem rendelkező evangélikus egyház az elmúlt évtizedekben bátor kezdeményezésből és az életkori sajátosságok jelentőségének bölcs felismeréséből keresztyén értékekre épülő, jó óvodai gyakorlatot alakított ki. Óvodáink a világi és egyházi törvényekkel összhangban működnek. A látogató a magyarországi óvodai nevelés megőrzendő hagyományait tisztelettel felelevenítő és erre építő derűs, hitben élő, követésre méltó mintával szolgáló közösségekkel találkozhat. A szűkebb, s tágabb környezetben is elismert, evangélikus nevelési gyakorlatot, a békés mindennapokat az itt szolgálók tudása, elkötelezettsége, és a munkájuk feltételeit a háttérben szolgálók hitben munkálták ki.

E munka elismerését tükrözi az egyházkerületben 2006-ban óvónőnek kiadott Gyurácz-díj és az élő bajor testvérkapcsolatok is.

A hitre nevelésben semmiféle segédeszköz nem állt az óvodák rendelkezésére. Kezdetben saját tapasztalatból építkezett mindenki. A legtöbben világi intézményből formálták át keresztyén nevelőközösséggé óvodájukat.

RAJZ A GYŐRI ÓVODÁBÓL

A tapasztalatokat testvériesen megosztottuk. Születtek segédanyagok szép számmal. A hiteles, a mindennapi élet próbatételeit szeretettel, derűvel, elfogadással megoldó óvó néni személyét, az egymás terhét méltósággal és humorral is hordozó közösségeket semmilyen teológiai tétel pontos feldolgozása, didaktikusan jól felépített óvodai foglalkozás hitünk titkairól nem pótolja. Jelentős tehát az a felismerés, mely a kisgyermekkorai tanulás mindentől különböző természetét elfogadva az erre vállalkozó (gyakran hitoktatói képzettséggel is rendelkező) óvónők kezébe adja, és elsősorban érzelmi nevelésként és nem hittudományként fogja fel az óvodások hitoktatását; életforma, élmény, érzelmi kötődés; minta, mellyel jó azonosulni, hiszen a kedves, elfogadó, szerető óvó nénitől érkezik, aki a Biblia tanítását hűen követve, annak üzenetét lelkészi segítséggel is értelmezve, a gyermekek számára feldolgozható élmény-együttessé fűzve közvetíti; a természettől szívünkbe rejtett vágy táplálása a Teremtő és megfejthetetlen titkai iránt.

Eredmény: a gyermekek természetes, a helyzethez és helyhez illő magatartása a templomi eseményeken, szolgálatuk őszinte derűje gyülekezeti alkalmakon, tudásuk apró megnyilvánulásai óvodai áhítatokon. Gyermeki gondolatok, kérdések ébredése.

Az elmúlt évek alatt külsejünkben is megújult, tárgyi eszközeinkben gyarapodó evangélikus óvodáinkban a ránk bízott kicsinyek előtt nap mint nap, ki-ki személyes kegyelmi ajándékainak eszközeivel görgeti el azokat az akadályokat, melyek világunkban egyre arra biztatnak kétes jutalmak reményében, hogy engedjük el a belső hangot a fülünk mellett.

– Hálásak vagyunk, hogy a mi kis falunkban egyházi óvodába járhatnak a gyerekek. Hálásak vagyunk óvodánk közösségéért, a gyermekekért. Hálásak vagyunk, hogy a gyermekeken keresztül a szülők is megismerhetik az Isten felé vezető utat – fogalmazta meg érzéseit egy óvodavezető.

GYŐRI ÉS ...

... VÁRPALOTAI ÓVODÁSOK

Most itt tartunk. Érezzük: egyre nagyobb a várakozás, hogy a ránk bízott családok óvodáinkból kinőve a gyülekezeteinkben találjanak messze sugárzó, keresztyén otthonra. Keressük hát a módját és öleljük be őket! Luther mondja: a Krisztust úgy kell hirdetni, „hogy bennem és benned hitet költsön az, s e hit bennünk meg is maradjon.” Ennek kimunkálása elegendő feladattal látja el a következő évekre közösségeinket.

Áldjátok az Urat minden ő serege: ő szolgálói akaratának teljesítői!

(Zsolt 103,21)

Ács Györgyné

Hálaadás a szeretetszolgálatért

„... a nagymamámról lenne szó... egyedül él, bár még ellátja magát, de nagy megnyugvás lenne számunkra, ha valaki mindennap ránézne... mi nagyon messze lakunk tőle.”

„... Klárikám, feladnád a csekkjeimet, a postáig már nem bírnak el a lábaim...”

„... a papát most hoztuk haza a kórházból, mi egész nap dolgozunk, nem tudunk vele foglalkozni, egyedül meg elhagyja magát. Az orvos mozgást és tornát javasolt, de segítség nélkül képtelenek vagyunk... tudnak valami megoldást javasolni?”

GYŐR, SZERETETHÁZ – LENKE NŐVÉR 100 ÉVES (IDÉN MÁR 103)

Igen, tudunk segíteni! Van megoldás! Nem csak azért, mert ez a kötelességünk. Nem csak azért, mert ezért kapjuk a fizetést. Nem csak azért, mert nevünkben ott van a szó: szociális. Esetünkben sokkal többről van szó. Mert fontos számunkra az ember, a beteg ember, az elhagyott, magát ellátni képtelen ember. Mert szeretjük az embereket.

Amikor visszatekintek a kezdetek kezdetére, 2008 őszére – az intézményalapítás szerteágazó és sokrétű követelményrendszerére, a várakozásra, hogy hogyan fog minden kialakulni, kik lesznek a munkatársaink, hogyan döntenek majd a felettes szervek – egy szó jut eszembe: megérte. Megérte az éjszakákon át tartó törvényolvasás, a jogszabályok keresgélése; megérte meggyőzni a kételkedőket, megérte kitaposni az utat, amelyen azóta többen is járnak. Hála érte!

Megérte. No, nem azért, mert fel tudunk mutatni valamit. Nem azért, mert előnyökre, haszonra tennénk szert. Megérte: mert látjuk, tapasztaljuk, hogy a „kezek evangéliumát” hirdetni nem lehet máshogy, csakis tettekkel.

Ez a tapasztalás képet ölt egy egyszerű mosolyban, egy egyszerű szóban. Képet ölt a kézben, mely fürdet, tisztogat, ha kell. Simogat és ölel, ha vigasztalásra van szükség. Kéz, mely bevásárol, ügyet intéz valaki helyett. Valaki, aki akárki is lehet. Ha nem ismerem, ha csupán hallok róla, lehet egy hír, egy eset. De a valakiből egyszer csak egy szeretett, különleges lény lesz, névvel és illattal, a maga valóságában, egy egész élet történetével, annak magasságaival és mélységeivel. Ha megismertük, megszerettük: a valaki fontossá lesz. Már nemcsak egy a sok közül, hanem az egyedüli a maga megismételhetetlen egyediségével. Még akkor is, ha bánt. Akkor is, ha nehéz elviselni. Akkor is, ha rigolyás és semmivel nem lehet a kedvében járni. Akkor is, ha az öregedés és betegség eltorzítják személyiségét.

Az elmúlt két év alatt nagyon sok esetet sorolhatnánk, ahol nélkülözhetetlen volt a segítségünk. János bácsit elkísértük egy bentlakásos intézménybe, őt szó szerint omladozó falak közül mentettük ki. Zoli bácsit elkísértük utolsó földi útjára, de előtte együtt voltunk vele az úrvacsorai közösségben, vele voltunk a jelzőrendszer hívásakor, ott voltunk az oxigénpalackok cseréjénél, vele voltunk reggel és délben, sőt este is, ha kellett. Végül maradtunk a gyászolók vigasztalója. Sokkal többek ők, mint ellátott, gondozott vagy eset. Felebarátainkká válnak az úton, melyen, ha egy kis időre is, de együtt megyünk. Hála érte!

Mindez nem így lenne azonban, ha a munkatársaink, gondozónőink nem állnának hivatásuk magaslatán. Amikor az egyik polgármester „szociális mókus” jelzővel illette kolléganőmet, örömmel vettem bóknak. Az én olvasatomban bizony ez az a keresztyén többléttudás és többléttérzékenység, mellyel ezt a munkát végezni lehet. „Nem hagyom a kis öregjeimet” – volt a válasza. Hálát adhatunk az ilyen kollégákért, akinek a segítő szándék valóban belülről fakadó, mélyről jövő, őszinte emberi magatartás.

Azóta ő, családjával együtt a nádasdi gyülekezethez tartozik. Hála értük! Ők és a munkatársi közösség egésze részt vesz gyülekezeti rendezvényeinken, programokon. Hasonló módon hálát adhatunk azokért a gyülekezetekért, ahol felvállalták, vagy felvállalni kívánják az idősek ügyét: Nemescsó, Boba, Székesfehérvár, Győrújbarát, Pusztaszentlászló. Már működő intézmény lelkészétől hallom: „Olyan öröm, hogy az új kollégák gyarapítják a felnőtt keresztelések és konfirmálók számát, és felemelő úrvacsorai közösségben vannak gondozók és gondozottak.”

Öröm és hála töltheti el szívünket, ahogy összeér, s egymásba fonódik a diakónia és a gyülekezetépítés, határokat átlépő, integráló, gyakorlatias tudománya – tettekben és közösségben. Hála érte!

Kőrösi Krisztina

„Jó nekünk itt lennünk...”

Amikor 2004-ben a balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Misziói Otthon 2 év szünet és felújítási munkák után újra megnyitotta kapuit és engem kineveztek az intézmény vezetésére, még nem is sejtettem milyen élményekkel (örömmel és nehézségekkel) leszek gazdagabb hamarosan.

Sok-sok félelem volt bennem a kezdetek kezdetén. A házat felszerelni, megtalálni a megfelelő alkalmazottakat, és persze megtölteni a házat vendéggel, mindeközben kiegyensúlyozott, harmonikus családi életet élni feleségemmel, Timivel és akkor még nem egészen egy éves lányommal, Bogival, nem tűnt egyszerűnek. A költözésünk éppen az európai uniós népszavazás napjára esett. Egy titkot elárulok: nem voltunk szavazni.

Miközben azon dolgoztam, hogy az otthon teljesen felkészülten tudja fogadni a vendégeket, érkeztek az első jelentkezések a nyári szezonra. Öröm volt látni, hogy a régi vendégek mind-mind szerettek volna eljönni az „új” Szárszóra. Közülük sokan voltak akiknek a szemében (és persze ki is mondták) látható volt egy kis csalódás. Keresték a „régit” Szárszót, azt a hangulatot, amit a ház fizikai változása okán én már nem tudtam visszaadni. Miközben hallgattam a vendégek emlékeit és élményeit, sajnáltam őket, de magamat is, hogy talán csalódást okozok, nem tudom azt nyújtani amit elődeim igen. Ma már tudom, hogy a nosztalgia jóérzéssel tölti el az embert, az új ajándékának kell örülni és azon serénykedni, hogy a meglévő adottságokból hozzuk ki a maximumot, új örömet és élményt adjunk a vendégeknek.

A ház nagyon sok és jó adottsággal rendelkezik. Benczúr László tökéletesen megtalálta és kidolgozta, hogy a vendéget már a megérkezésük pillanatában elragadja valami csodálatos érzés és örömteli szívdobogás. Persze ehhez nagyban hozzájárul a Balaton közelsége, de a ház és a természet itt jelen lévő harmóniája Laci munkájának köszönhető. Mindehhez már nem sokat kell hozzátenni, hogy minden hozzánk érkező, jól érezze magát. Itt talán be is fejezhetném.

Marketing!?! Úgy gondoltam, hogy a háznak kell egy mottó. Olvasd csak el, ez van fölül. Néha azt gondoltam, hogy beképzeltség ezt a mondatot választani. Várjuk ki a végét, még nem is biztos, hogy olyan jó itt lenni..... Mindezek ellenére a mottó maradt, mert Keveházi Laci bácsi nagyon jól megfogalmazta, hogy mi is igazából ennek a mondatnak a lényege Szárszó vonatkozásában. Őt – aki egészen a keresztelésem óta kísér – kértem fel, hogy gondolja át ennek a mondatnak a segítségével, hogy mi is lehet az

intézményünk küldetése, szolgálata. Amikor ezt az ígét kiválasztottam a céloom az volt, hogy minden hozzánk érkező vendég ki tudja ezt mondani: jó itt lenni. Talán azt mástól kellene megkérdezni, hogy ez vajon sikerült-e, nekem olyan érzésem van, hogy igen. A visszajáró vendég arcán nem kell keresni, hogy örömmel jön hozzánk. A fiataloknak mindenhol jó, de legjobb valahol máshol, mint otthon. Apro-pó, Otthon!

Kedves János! Nem tudom, mennyire emlékszel rá, de hogy az intézmény nevében nem Központ hanem Otthon szerepel, az a te ötleted volt. Megmondom őszintén először nem nagyon tetszett. Én nem egy otthont akartam vezetni, mint egy házvezetőnő, hanem egy konferenciaközpontot. De tudod mit? Hamar rájöttem, hogy ez nagyon jó ötlet volt. Ha valaki tudja, milyen egy jó otthon, egy csodás családi közösség, az mindig oda, haza vágyik. No hát ilyennek kell lennie Szárszónak. Egy olyan közösségi helynek, ahol mint egy nagy család lehetünk együtt. Úgy érezhetjük, hogy a saját körünkben vagyunk, úgy mint otthon. Egymás örömeiben osztozni, bánatban egymásra figyelni. Jókat nevetni, játszani vagy csak lazulni és semmit sem csinálni. Lehetőséget adni a találkozásra. Találkozási lehetőséget egymással, a családdal vagy a teremtő Istennel. Csakúgy mint Otthon. Ugye, milyen jó érzés itt az unokákkal találkozni, a családot összehozni, egy hetet igazán kikapcsolódni! Reménységem, hogy ez neked is jól sikerül, valahányszor ellátogatsz hozzánk.

KONFERENCIA-RÉSZTVEVŐK SZÁRSZÓN, 2009

Talán néha viccesen, de mégis némi komolysággal ki tudom mondani, hogy kétszer örülök a vendégnek: amikor megérkezik és amikor eltávozik. Tudod miért? Nagyon jó érzés az emberek arcán örömet látni, amikor megérkeznek, jó öleléssel, kézfogással vagy baráti csókkal köszönteni őket. Jó ezt az örömet látni búcsúzásnál is, mert az elégedettséget tükrözi. Ez sokszor ad erőt és megnyugtat.

EGY KÖRNYEZETBARÁT HELY, BARÁTI KÖRNYEZETBEN...

Az intézmény új vállalása, a teremtés védelmére való odafigyelés és ennek erősítése a hozzánk érkezőkben, szintén fontos feladatunk. Az intézményben lezajlott infrastrukturális fejlesztésekkel talán példaként járunk elől, és felébresztjük az emberekben annak fontosságát, hogy becsüljük meg a ránk bízott és nekünk adatott értékeket. Lássuk azt be, hogy egyszer ott kell állnunk az Úr előtt egy igazi nagy szelektív válogatáson, éljünk úgy, hogy oda kerülhessünk az újrahasznosíthatók közé.

Végül hadd osszam meg veled még egy gondolatomat. Meggyőződésem és hálával mondom ki azt, hogy az Otthon valóban betölti egyházunkban rendelt szerepét és szolgálatát. Reménységem, hogy a sok konferencia, képzés, gyülekezeti alkalom mind-mind meghozza a maga gyümölcsét. Ahhoz kérek az Úristentől erőt, hogy ezeknek a rendezvényeknek és az Otthon valamennyi vendégének a szükséges háttérrel maradéktalanul a jövőben is biztosítani tudjuk.

Mindig szeretettel várunk Szárszón!

Végh Szabolcs

Hálaadás a tanulás lehetőségéért

Krisztus követőit egykor tanítványoknak hívták. Ma is így lenne rendjén. Ha létezik egyáltalán demokrácia, sőt, ha létezik az egyházban demokrácia, akkor az ebben a vonatkozásban: Krisztus követői tanítványok. Mind, egyformán. Kivétel nélkül. Mindenki az iskolapadban ül, ugyanazon státuszban: tanulóként. Ha nem tanítványok, ha nem tanulnak, akkor a Krisztus-követés válik kérdésessé. Önmagukat, identitásukat veszítik.

Amíg az ember meg nem hallja Krisztus személyesen hívó szavát, addig csak a nehézségeket, a fájdalmas kereszthordozást látja a Jézus-követésben. Amikor azonban meghallja a Mester hívását, akkor előbb-utóbb azt is átéli, hogy gyönyörű ez az iga.

Amíg az ember rá nem érez a tanulás gyönyörűségére, addig nyűg, addig fárasztó, kellemetlen kötelesség. De amikor rátalál az egyedül fontos tudás ismeretére, szívja magába, mert abból sohasem elég.

A jó pap – ilyen értelemben – valóban holtig tanul. Mert ha az egyetemes papság értelmében Krisztus halálába kereszteltetett meg, akkor nem akar többé mester lenni, hanem tanulni szeretne a Mester iskolájában. Kortól, állapottól függetlenül. S minél intenzívebben tanul, annál nagyobb csoda rajzolódik ki. Nem keseredik el azon, hogy kiderül, mennyi mindent nem ismert még meg, mert tudja, vannak soha fel nem táruló titkok. Ellenkezőleg: örül az ismeret gazdagságának és mélységének, és hálát ad a tanulás folyamatáért, lehetőségéért, mindent meghatározó hasznáért.

A Dunántúli Egyházkerület területén fekszik egy intézmény, amely – praktikus okokból – az „Oktatási Központ” elnevezést kapta. Jó érzéke lehetett a névadónak, hiszen más elbírálás alá esik, s más adó kategóriába sorolták. A keresztapa talán nem is tudta, milyen jót tesz ezzel.

A Dunántúli Egyházkerület területén fekszik egy intézmény, amely – „véletlenül” ugyan, de – Ordass Lajos nevét kapta egy spontán kialakult közfelkiáltás nyomán... Lehet, hogy a névadó (áldott emléké Dr. Pusztay László) bele sem gondolt abba, hogy a háznak olyan „patrónust” választ, akinek a neve nem csak egy fontos ügyet fémjelezve példa az itt megfordulóknak. Ordass Lajos neve kötelez: igényes, alázatos, „együgyű” tanítványi életre.

Az Ordass Lajos Evangélikus Központ világra jött komoly szülési fájdalommal járt. A fenntartó egyház, az ide delegált vagy választott vezetők és munkatársak, a sokat töprengő és nehéz döntéseket hozó igazgatótanács nagy utat járt be, míg az igazi profil kezdett kirajzolódni, s a ház megtalálta

identitását. Üdülő vagy turistaszálló, gyülekezeti találkozóhely vagy tudományos programok színhelye, kulturális vagy missziói központ? Konferencia-központ vagy rendezvényház, hotel vagy keresztyén otthon?

A ház vezetői minden évre egy-egy vezérgondolatot, mottót választanak, amivel jelölik az adott időszak fő profilját. Volt már egy-egy évig találkozások háza, áldások háza, növekedés háza. Ez azonban nem egy évre szól, hanem névadónk örökségeként mindaddig, amíg e falak állnak: Tanítvány-ság háza.

Mert bár sokféle lehetőséget kipróbáltunk, s tudjuk jól, ennek az intézménynek – külső-belső adottságaiból következően – multifunkciós feladata van, mégis jó, hogy megtaláltuk, éljük és gyakoroljuk azt, ami már tényleg a központ központja: tanítványok találkoznak, tanulnak, képzik magukat és egymást, és figyelnek a nagy tanítóra, Jézus Krisztusra.

*LUTHER-
KONFERENCIA,
2008*

Ezért a sokféle program és rendezvény között szeretnénk mindig kiemelten kezelni tanulmányi programjainkat. Az eddig beváltakat: a Luther-konferenciát, a presbiterképzést, a felügyelő-konferenciát, az egyházfi-konferenciát, az egyházak bemutatkoznak sorozatot, valamint a lelkigyakorlatokat. És az ezután formálódókat, tervezetteket. Néhány már körvonalazódik: liturgikus konferencia, teológiai önképzőkör, evangélikus akadémia. Biztos alakul olyan is, amit még meg sem álmotunk.

A tanítványi életforma, gondolkodásmód, mentalitásformálás azonban nem csak a célirányos programokban jelenik meg. Az Oktatási Központ mindennapjainak, háttérszolgálatának lelkülete is ebbe az irányba kell hogy mutasson. Ha saját szervezésű programra érkeznek csoportok, meg kell érezniük a testvéri vendégszeretetet. Amikor gyülekezeti kirándulók jönnek,

megtapasztalhatják, hogy nem idegenben járnak, ez az épület saját egyházuké. Ha ifjúsági csoport érkezik, láthatják, hogy az igényes keresztyén környezet nemcsak külsőségekből, de „tartalmi kínálatból” is áll. Ha egyházi vezetők érkeznek – legyen az gyülekezeti szintről, egyházmegyéből, vagy kerületi, netán országos szintről – meg kell, hogy tapasztalják: nemcsak vendégszobák állnak rendelkezésre, hanem ebben a házban felfelé, a Felső Vezetésre szeretnénk mutatni. Folytathatnánk a sort, s ez mind-mind ebbe a karakterbe tagolódik: tanítványi élet. De – szabadon maradt kapacitásunkat a egyházi programok támogatásához kihasználva – ez a sor elmegy egészen az idegenek befogadásáig. Mert a tanítvány gondolkodásában ott a vendéglátás teológiája: „...tudtukon kívül angyalokat fogadtak be...”

LUTHER-
KONFERENCIA,
2011

Van hát miért hálát adni. S a két szó: tanulás és hálaadás nem kényszerűen, egy sorozat kedvéért került egymás mellé. Összetartoznak. A hálaadás a tanítvány lételeme. A tanulás megalapozza, kiszélesíti, állandóvá teszi a hálaadást.

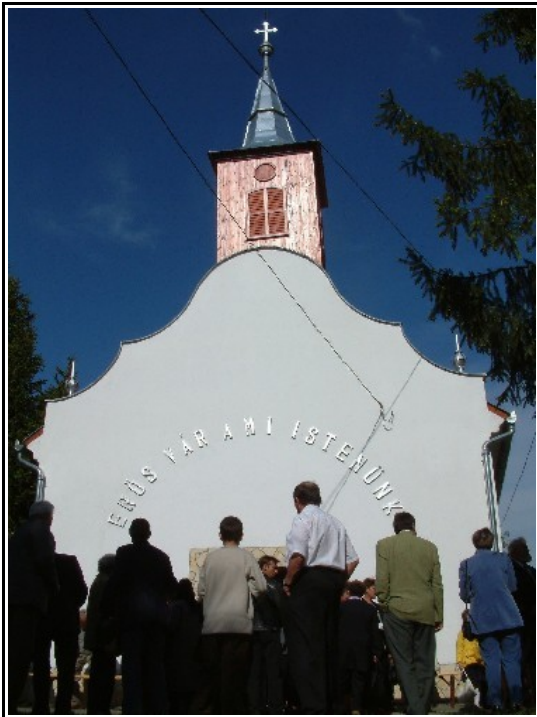
A régi-új Dunántúli Egyházkerület búcsúzó Pásztora – élete mostani mérföldkövét elhagyva is – mindig nyitott kaput fog találni az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban. A tárt kapu pedig hívogat, hogy tanítva tanuljon, s hogy tanítványként (és nem vendégként) otthon érezze magát Révfülöpön is. Adja Isten, hogy a földön küzdő egyház tagjaiként még sokáig énekelhessük a hálaadó éneket. Együtt kutassuk és tanuljuk a kegyelem titkait, „melynek csodás mélyére” ugyan nem ér le a „véges elme”, de mégis gyönyörűség egyre többet megismerni belőle.

Dr. Hafenscher Károly

V. Hálaadás a lelkivezetőért

Egy konfirmandus hálaadása a lelkivezetőért

A visszatekintés mindig magában rejti azoknak az emlékeknek a feltárását, amelyeket egykor átéltünk. Ezek azok, amelyek felejthetlenné tették hétköznapjainkat s ünnepeinket. A lelkipásztor szolgálata nemcsak a nagyünnepekhez kötődik, mint azt ma sokan gondolják. Velünk élt (Takácsi) a Petőfi utcában, már akkor is forgalmasnak tekinthető Pápát Győrrel összekötő 83. számú főútvonal mentén. Út, amely elvezet bennünket a célhoz. Akár Pannónia motoron vagy Trabant kombival gyülekezetről gyülekezetre. Ahova küldték, vagy a látogatás szándéka vezérelte. Utak, amelyeknek emlékei bennünk élnek. Családi házunk talán száz méterre található az egykori parókiától. Ez az épület annak idején KIE kultúrháznak épült, s átalakították a lelkész otthonává. Az út másik oldalán az evangélikus templom található.

SOMOGYSZIL

— A NAGYSZÜLŐI ÖRÖKSÉG HELYE

Otthon. Mit is jelent számmunkra ez a szó? Ezen el is gondolkodhatunk. Talán mindenkinek más és más jut eszébe. Egy lelkésznek az az épületegyüttes, ahol családjával élt. A ház körüli munka után az iroda ajtaja nyitva volt, ahol az igehirdető készült a szolgálatokra. A szomszédban egy szobahelyiség, ahol istentiszteletek, hétközi alkalmak voltak. S a gyermekszoba mellett a konyha, ahol a cserépkályha körül szombatonként és vasárnaponként gyermek-istentiszteleteken s konfirmációi órákon voltunk jelen.

A lelkész otthona mások számára lelki otthon, találkozási pont. A lelkészi hivatalban, a gyülekezeti teremben és udvaron a nagy diófa árnyékában.

PATÉNA, KAPOSVÁR

12	Május 22 28	/	Margit	- 1 - 1	tarálta	
13	1944. június 18. 24.	János Lajos Zoltán	/	1 - 1 -	Illés Mihály, evang. miskolci II. körzet, személyes felelős Balics Erzsébet, váhízi művelődési evang. 1 hrsz.	Illés II. Férfi- 2. (vagy Férfi)
14	1944 júni. júl.	/	Tünde. Emília Izolda	- 1 1	Fertőszőlői Falcso Pál ref. rádióru- dező sz. Szeged	Szeged III. ker. átvezés
Kaposvár Károlin ev. megan- tális templom épületénél Kaposvári Margit r. k. felelős, juni. 24-én		Kaposvári ev. k. k. lelkész				
Farkas Elemér st. ev. körzetes felelős, Illés Sándor, ev. körzet- vezető - Balics Zoltán ev. körzeti lelkész Kaposvári evang. templom, Kaposvár Illés Mihály evang. körzetes felelős Kaposvár, Kaposvár, Kaposvár Kaposvár: Balics János ev. körz.		Balics János evang. körzeti felelős (körz.)				Illés a görög ev. körzet Kaposvár, 1944. jún. 24-én Kaposvár
Kaposvár Dező ref. a le- vés templománál Gárdi Zoltán r. k. ka-		Kaposvári ev. k. k. lelkész				Kaposvár a görög ev. körzet Kaposvár, 1944. jún. 24-én

„BAPTISATUS SUM!” – RÉSZLET A CSORNAI GYÜLEKEZET KERESZTELÉSI ANYAKÖNYVÉBŐL

12.	Horváth Kálmán	I.	H. Kálmán ev. Buzelli Mária nk.	Győr m. 11.	Győr 1942. ápr. 18.	I. Kon. 24.
13.	Mészai János	VII.	Halász Erzsébet ev. M. Zsuzsanna ev. fm.	Petőfi tér 1.	Győr 1944. jún. 18.	Fil. 4:13.
14.	Macher Zsuzsanna	VII.	Gyarmathy Zsuzsanna ev.	Achim u. 12.	Győr 1944. jún. 29.	In. 10.14.

„MINDENRE VAN ERŐM A KRISZTUSBAN, AKI MEGERŐSÍT ENDEM.” (FIL 4,13)
RÉSZLET A GYŐRI GYÜLEKEZET KONFIRMÁCIÓI ANYAKÖNYVÉBŐL

Filippi levél, 4 : 13.

Nagy örömmel értesítem, hogy

D Dr. OTTLYK ERNŐ

az Eszaki Evangélikus Egyházkerület püspöke

1970. szeptember hó 20-án, délelőtt fél 11 órakor

a Győr-nádorvárosi új-templomban

LELKÉSSZÉ AVAT

ITTZES JÁNOS

Továbbtér: Győr, I. Petőfi tér 1.

LELKÉSZAVATÁSI MEGHÍVÓ

AZ ÉSZAKI
EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET
PÜSPÖKI HIVATALA
Budapest, VIII. Utóó út 34
Telefon: 343-729.

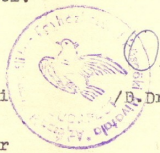
Budapest, 19. szeptember 11.

ad 246/1970.

Nagytiszteletű Egyházközségi Elnökség!

Szeretettel hozom tudomásukra, hogy 1970. szeptember hó 20.-án a délelőtti istentisztelet keretében lelkésszé -avatom Ittzés János lelkészjelöltet a győr-nádorvárosi templomban. Ittzés János kérése alapján történik ez, mivel édesapja győri lelkész volt és ő is győri származású.

Testvéri köszöntéssel:

Ottlak Ernő

/B. Dr. Ottlyk Ernő/
püspök.

Evangélikus Egyházközségi
Elnökségnek

G y ő r

I. Petőfi-tér 2.

530 - 53072 Pátria ny. (a)

LELKÉSZAVATÁSI ÉRTESETÉS OTTLYK ERNŐ PÜSPÖKTŐL

Számomra Ittzés János volt az az evangélikus lelkész, akivel úgy találkoztam életemben, mint az első lelkipásztorral. Ma is hordozok magamban emlékeket róla.

*„MINT A HŐS KEZÉBEN A NYILAK,
OLYANOK A SERDÜLŐ IFJAK.
BOLDOG AZ AZ EMBER,
AKI ILYENEKKEL TÖLTI MEG A TEGZÉT:
NEM SZÉGYENÜL MEG,
HA ELLENSÉGEIVEL VAN
SZÓVÁLTÁSA A KAPUBAN.”
(ZSOLT 127,4-5)*

Evangélikus lelkész szolgálata kapcsán igehirdetése s tanítása az, amelyre emlékezhetem elsőrenden. Akkoriban az egyház a templom falai között s a gyülekezeti teremben élhette közösségi életét. Felejthetetlen emlékek a sok közül az a karácsonyi ünnep, amikor családok sokasága indult az otthonokból a templomba. Ropogó hó a lábunk alatt. Érdeklődő tekintetek, hogy kik is jönnek a túlsó soron, Peréből, az újtelepről vagy épp a kisfaluból.

A FELTÁMADÁS REMÉNYSÉGÉBEN...

Ismét kép, amely megmaradt bennem. Ugyanazzal a cizellált, kimért hangsúlyozással áll az oltár előtt vagy a szószéken s mindenki számára érthetően elmondott igehirdetésben tanúskodott előttünk a Tisztelendő úr! Tartalma ugyanolyan volt, mint ma. Felkészült lelkész állt előttünk, s Isten szeretetének közelségében érezhattük magunkat.

Családi házunk szomszédságában gyermekként édesanyámmal jelen voltam egy házi bibliaórán. Megragadott, hogy sok családi házban nyitott szívek fogadták az Isten igéjét. Ha egy körben leültünk, talán mindenki számára figyelemre méltó volt a közvetlenség, ahogy az ige szólhat hozzánk.

Nincs távolság a padok és a szószék között. Személyessé tudott válni az emberi beszéd által kifejezett magyarázat s az az igehirdetés, amely az egyszerű embereknél befogadásra került.

A vasárnapi bibliaórák a cserépkályha körül. Tisztelendő úr felesége, Réka néni elmesélte azokat a bibliai történeteket, amelyeket később a Tisztelendő úrtól hallottunk.

Elbeszéltek számomra azokat a fontos, Szentírásból származó történeteket, amelyeket csak lelkész mondhat el életünkben. Helyette ezt a szolgálatot más nem fogja megtenni. Felkészített mindnyájunkat, konfirmandusokat. Talán ha semmi különös nem történt a takácsi gyülekezetben, mint hogy elvégezte, amit reá bízta, akkor már a magvetés is megtörtént.

A konfirmációi vizsgámra felkészültem. Ott álltam az oltár előtt, mellettem négy lány (Kovács Marianna, Kustos Csilla, Meizer Zsuzsanna, Pirka Anikó) konfirmandus társammal. Mindnyájan izgultunk. S a tanúságtételünkben megfogalmazódott, amit mindenki magával hozott. Szóltunk az Úrról, kinek szeretetét lelkész szolgálatán keresztül megérezhettük és a szívünkbe zárhattuk.

Konfirmációm, ahol megerősítést kaphattam a felkészítés során, átélhettem a bizonyágtétel és a vallástétel élményét a gyülekezet közösségében.

Jn 6,68–69 – konfirmációi ígém – meghatározta indulásomat a lelkészi pályára. „Uram, kihez mennénk? Örök élet beszéde van nálad. És mi hiszünk és tudjuk...” Olyan örökség maradt mindez számomra, mely elkísér lelkészi hivatásomon.

Polgárdi Sándor

Hálaadás a gyülekezeti lelkészért

Kapcsolatom a kőszegi evangélikus gyülekezettel 1991-ben kezdődött, amikor az addigi kántor, Csizmadia Béla a soproni gyülekezetbe készült, ahol főállást kapott. Akkor én már a kőszegi zeneiskola tanára voltam, és a két Itzés fiút, Danit és Mátét is tanítottam.

Nem tudom, kinek és miért jutott eszébe pont az én nevem, amikor a gyülekezetbe átmenetileg helyettest kerestek a kántori szolgálatra, de szívesen vállaltam, annak ellenére, hogy nyugodtan mondhatom, nem sok fogalmam volt a dolgokról: orgonálni nem tudtam, a liturgiát nem ismer-tem, az evangélikus énekekből is csak annyit, amennyit zenei tanulmányaim során a különféle iskolákban megtanultam. Munkámhoz minden segítséget megkaptam a gyülekezeti tagoktól és Tisztelendő úrtól egyaránt. Így – nem mondhatom, hogy bátran, de –, megkezdtem „ideiglenes” szolgálatomat a kőszegi gyülekezetben, és Istennek hála, hogy itt ragadhattam.

Kezdetben volt tanítványommal, Kovács Krisztiánnal együtt láttuk el a kántori szolgálatot, mert a zeneiskolai munkám miatt a hétközi délutáni alkalmakra nem mindig tudtam szabaddá tenni magamat. Krisztián református gyerek volt – azóta orgona szakon végzett zenetanár, majd református lelkész lett – nagymamája, Kappel Lincsi néni gyülekezetünk aktív tagja volt, ő még a német ajkú gyülekezet magjához tartozott.

Első kántori szolgálatom 1991. advent 1. vasárnapján volt. „Várj ember szíve készen, várd Isten harcosát!” – ezt játszottam először a templomban.

Nagyon szerettük Tisztelendő úr következetességét, rendszeretét, pontosságát, melyet tőlünk is elvárt; bár szerintem egyszer sem mondta, nem követelte, de elég volt nekünk a ő példamutatása.

Nem emlékszem arra – persze csak a saját nevemben beszélhetek –, hogy valaha is unalmas lett volna a prédikáció. Készületlenül soha nem ment fel a szószékre, és jegyzetek nélkül, mindig szinte nyomdakészen hirdette az igét. Két egyforma prédikációt soha nem hallottam, pedig a vasárnapi 9 órai istentisztelet után 1/2 11-kor gyermekek számára, kéthetente délután 2-kor Kiszsidányban, este 6-kor pedig újra a templomban volt istentisztelet. Soha istentiszteleti alkalom nem maradt el semmilyen okból, még akkor sem, amikor az ünnepek úgy jöttek ki a naptárban, hogy utána még a vasárnap is beleesett. Soha nem hallottam Tisztelendő urat méltatlankodni, vagy panaszkodni a rengeteg munka miatt, pedig időnként valóban nagyon fáradt volt. A hittanórákat is egyedül látta el a város összes iskolájában. Ehhez jöttek még a gyülekezet életével kapcsolatos egyéb dol-

gok, tennivalók, a beteglátogatások, áhítatok az idősek otthonaiban, nemcsak Kőszegen, hanem a környező falvakban is.

Bár gyülekezetünk sok éneket ismer, és hála Istennek, énekel is az istentiszteleten, nagyon hasznos dolognak tartottam a „havi” énekeket. Hónap elején az istentisztelet előtt Tisztelendő úr megtanított egy kevésbé ismert éneket a gyülekezetnek, amelyet aztán a hónap folyamán minden istentiszteleten énekeltünk.

Jó volt látni, hogy az istentiszteletek után a gyülekezeti tagok nem siettek haza, hanem szívesen maradtak még beszélgetni Tisztelendő úrral és feleségével, Rékával. Ahogy én tapasztaltam, mindenki bátran elmondta örömét vagy bánatát, problémáját.

1992-től a zeneiskolai óráimat úgy osztottam be, hogy már a szerda esti német istentiszteleteket is el tudtam látni. Ezek mindig a templomban voltak, Tisztelendő úr ragaszkodott hozzá, hogy az istentiszteleti alkalmakat mindig a templomban tartsuk. A német gyülekezet már akkor is maroknyi volt, de Tisztelendő úr mindig azt mondta, hogy amíg egy ember is van a német istentiszteleten, addig megtartjuk, pedig időnként tényleg nagyon kevesen voltunk, és sajnos, a német gyülekezet ma is egyre fogy. Már csak az idősek járnak, és köztük is kevés az olyan, akinek a német az otthonról hozott nyelve.

A gyülekezet énekesfüzeteiben – melyet a templom építése, 1783 óta rendszeresen vezettek és vezetnek a gyülekezet lelkészei a mai napig – megtaláljuk bejegyezve az istentiszteleti énekeket. Ezekbe csak a lelkész írt, rendszerint szerdára előkészítve már a vasárnapi énekeket, hogy az egyházi kitűzhesse őket az énekszám táblára. Az egyházi csak az istentiszteleten és az úrvacsorán részt vevők létszámát írta a füzetbe.

Szeretném megemlíteni számomra nagyon kedves egyházfinkat, Sáni bácsit, aki egészen haláláig csendben, szerényen látta el a szolgálatot. Szavajárása volt vasárnaponként, amikor végeztünk a perselypéNZ összegyűjtésével, a gyertyák eloltásával: „Ez is megvolt, még sincs este.” Mindig jókedvűen dolgozott. A sekrestye kulcsa nagyon vicces volt: az ajtót nyomni kellett, a kulcsot húzni, akkor nyílt az ajtó, de csak kívülről. Egyszer istentisztelet után a gyerekekkel még a templomban maradtunk, zsoltárokat gyakoroltunk, és Sáni bácsi véletlenül bezárt bennünket. Amikor haza akartunk menni, az összes gyerek torkaszakadtából üvöltött – akkor még mobil telefon nem volt – a nyitott templomablakból át a szemközti lelkészlakásba: Tisztelendő bácsi! Réka néni! Nem tudunk kijönni!

1992 nyarán mentem először a fóti kántorképzőbe. Tisztelendő úr is elkísért, és elvállalta az első héten a kántorképző lelkészi szolgálatát. Én akkor még azzal a céllal mentem, hogy orgonálni tanuljak, amellel tanítást is vállaltam. Életem meghatározó élménye volt az a két hét, hosszú volna most leírni, hogy miért, de 17 évre ott ragadtam. Később a gyülekezetben is végeztem harmónium-oktatást, azokat a gyerekeket is vittük Főtra, de sajnos egyszer csak ez a szál abbamaradt.

1993 júniusában konfirmáltam, előtte felnőttkonfirmációi oktatásban részesültem, az órák szombaton délután voltak. Emlékszem, hogy Tisztelendő úr milyen szigorúan megkövetelte tőlünk, hogy egyetlen alkalomról se hiányozzunk.

Felejthetetlenek számunkra a szeretetvendégségek, melyeket mindig a konvent teremben tartottunk és – bár tudom, hogy nem ez a lényeg – a gyülekezeti tagok a mai napig emlegetik Réka sós kiflijét, amelyet ezekre az alkalmakra sütött.

Nem vagyok szószátyár – szerintem –, de az írás mégis hosszabbra sikerült, mint gondoltam, lehet, hogy sok lényegtelen dolog van benne. De nehéz azt a tíz évet néhány oldalra összesűríteni, melyet Tisztelendő úr mellett tölthettem el kántorként.

A kántortól nem szokták megkérdezni, melyik a legkedvesebb éneke. Zeneileg talán nem a legértékesebb énekünk, de engem sokszor kísérel szomorúságomból, lelki bajaimból és sokszor éneklek: Az Úr csodásan működik!

Amikor gyülekezetünk a püspökválasztás előtt állt, nehéz helyzetben voltunk. Nem akartunk megválni szeretett lelkészünktől, bár arra is „büszké” voltunk, hogy a mi gyülekezetünk lelkésze lesz a püspök. Akkor is Maár Margit énekével vigasztalódtam: Ne félj tehát, kicsiny csapat, ha rád felleg borul! Más lett minden, sok újat kellett megszoknunk, de Isten akkor sem hagyott el bennünket.

Nem volt még alkalmam, ezért most teszem, hogy megköszönjem Tisztelendő úrnak azt a segítséget, amelyet a győri főiskolán az egyházzenei tanulmányaim befejezésekor nyújtott számomra a felkészülésben, és abban is, hogy a tanulmányaimat záró istentiszteleten a lelkészi szolgálatot elvállalta.

Még csak egy személyes élményemet szeretném megemlíteni, aztán gyorsan befejezem. Ez már akkor történt, amikor Tisztelendő úr püspökként szolgált: Matyi esküvőjére utaztunk Győrbe. Én a kántori szolgálatot láttam el az esküvőn, velem jöttek azok a kedves gyülekezeti tagok, akiket Tizste-

lendő úr meghívott, szeretném név szerint említeni őket: Kemény Gizus néni, aki most 93. évében jár, de a mai napig gyakran vállalja a lekción vagy imádság felolvasását az istentiszteleteken. Szentesi Annus néni, aki már nincs közöttünk, de a halála előtti vasárnapon még ott volt a templomban. Rendszeresen díszítette az oltárt, varrta a szükséges textíliákat, egykori egyházfink felesége volt, fia ma a gyülekezet gondnoka. Istenits Rezső és felesége, Lincsi néni, akik hosszú évekig a kiszidányi gyülekezet gondnoki szolgálatát látták el. Nincs az egyházban olyan esemény, melyről Lincsi néni ne tudna, akár újságból, televízióból vagy rádióból. Bár koruk szerint valamilyenien a nagyszüleim lehetnének, csodálatos szép napot töltöttünk együtt, és nagyon jókat beszélgettünk. Ezt is köszönöm.

Befejezésül még egyszer megköszönöm Tisztelendő úrnak, hogy a kőszegi gyülekezet kántorává lehettem, hogy segített elindítani engem az Isten felé vezető úton. Kívánom, hogy nyugdíjas éveit is kíséresse Isten áldása!

Kőszeg, 2011. április

Szász Judit

VI. Hálaadás az ökumenéért

A 19. századi magyar bencés hagyomány Guzmics Izidor bencés és Kazinczy Ferenc barátsága, Kazinczy 1831-es történelmi pannonhalmi látogatása óta nemzedékről nemzedékre átörökíti a hazai protestánsokkal ápoltság jó kapcsolat emlékét, amely azóta is töretlen, élő és gyümölcsöző.

Guzmicsék és akkori eszmetársaik nemzeti alapon gondolják a felekezetek közötti „unio” kérdését. A 19. század végén is megtalálják a bencések és reformátusok azt a közös területet, ahol szót értenek, és egy irányba tekintenek. Ez a terület az oktatás és nevelés a nemzet érdekében. Ebből a háttérből érthető Prohászka Ottokár püspök prófétai mondata: „Szeretném, ha Pannonhalma és Debrecen között a szeretet szivárványhídja húzódnék, amelyen a megértés angyalai járnának, s ez a híd egy új délkör lenne, egy új magyar meridián.”

Közös FELHŐ ALATT...

Kelemen Krizosztom főapát (1884–1950) Guzmics Izidor örökébe lépett. Ravasz Lászlóval és Révész Imrével sűrű levelezésben állt. Aktív tagja volt egy 1941–1942-ben kialakult egységkereső körnek, amelyhez König Kelemen, továbbá két evangélikus püspök, Kapi Béla és Raffay Sándor is tartoztak. A 20. század harmincas éveiben Magyarországon újra téma lesz a felekezetek „uniója”. A II. világháború előtt és alatt folytatott felekezeti párbeszédnek óhatatlanul politikai mellékíze volt. A közös ellenségtől való

félelem érzete is, de az őszinte útkeresés is jelen van ezekben a megnyilatkozásokban.

A kommunista pártállam számára a keresztények egysége fenyegető rémként jelent meg. Ők is megteremtették ezen egység álságos látszatát a hazai és nemzetközi békeforumokon. Emellett pedig mindent elkövettek, hogy a „divide et impera”, az „oszd meg és uralkodj” elvét és gyakorlatát a felekezetek szétválasztásában megvalósítsák, a feszültségeket fenntartsák.

Szent Márton monostorában, Pannonhalmán, mintegy laboratóriumban tudjuk szemléltetni az ökumenikus gondolat meggyökerezését és hatását a mindennapokban.

Pannonhalma megmaradhatott a pártállam idején is, és átörökölte a keresztény egységre áthagyományozott nyitottságát. Pannonhalmán maradt annak a bencés nemzedéknek a képviselői, akik Guzmics Izidor, Kelemen Krizosztom módján gondolkodtak a keresztény egységről. Felfogásuknak új erőt és lendületet adott a II. Vatikáni Zsinat. Megélt egységtörekvésük lelkes folytatói lettek a pannonhalmi növendékek. Így Legányi Norbert főapát kormányzása első szakaszában Pannonhalmán kialakult gondolkodásmódot az onnan Budapestre kerülő fiatalok magukkal vitték, az ottani adottságoknak megfelelően külföldi kapcsolatok révén szélesítették, egyúttal példát adtak az otthon maradt fiatalabbaknak. Ők katonai szolgálatuk keretei között tették ismertté ezt a magatartást. A kör még tovább bővült. A „laktanyai ökumenikus egyház” jó élményét a teológiaiakra visszatérő fiatal katolikus, protestáns, baptista, adventista teológusok magukkal vitték, és máig megőrizték.

*PRÉZES APÁTOK
TALÁLKOZÓJA
PANNONHALMÁN*

Az ökumenikus gondolat és vágy szellemi átöröklése és átörökítése evangélikus nyomvonalát követjük a továbbiakban. Tanítórendi működésünk során mindig voltak evangélikus diákjaink. Legányi Norbert főapát cserkésze volt a 30-as években Groó Gyula és Nagy Gyula Győrött. Ruznyák Ferenc soproni lelkész, Veöreös Imre professzor bencés diákok voltak. Monsberger Ulrik perjelhez többször látogatott el Schulek Tibor evangélikus lelkész és Danhauser László bakonycsérnyei evangélikus lelkész. Sólymos Szilveszter és Söveges Dávid ismerték Joó Sándor budahegyvidéki református lelkészt is. Sólymos együtt volt börtönben Pógyor István református lelkésszel. Pröhle Sándor evangélikus lelkésszel is együtt voltak a börtönben. Sólymos Szilveszter bencés Rábacsécsényben töltött gyermekkorából hoz „ökumenikus érzékenységet”, hasonlóképpen Söveges Dávid bencés, a csurgói református iskolából.

„A magyar katolikus egyház nagyon tájékozatlan volt a zsinati eseményekről, kivéve Pannonhalmát. Ez nem a mi érdemünk, hanem elsősorban (Sólymos) Szilveszteré, (Söveges) Dávidé, korábban (Faggyas) Edviné és a légköré, amelyet teremtettek nekünk. Pannonhalma a szellemi szabadság olyan egyedülálló szigete volt, amelyből még egy minden bizonytalansággal szembe sem létezett az akkori népi demokratikus köztársaságban.”

Ezeknek az éveknek reményeit, a találkozások örömét és boldogító hangulatát kitűnően adják vissza Laborczi Zoltánné, szül. Pröhle Margit „Mi és a bencések” című családi visszaemlékezései. Az evangélikus lelkészek közül többen is szívesen látogattak Pannonhalmára. Ezek a szálak a bázisról épülő ökumené alapozásának tekintendők, amelynek lelkületét Laborcziné Pröhle Margit nagyon jól megfogalmazta, és talán ebben volt és van Pannonhalma titka ma is: „Átéltük, hogy Pannonhalmán nem más vallásúak voltunk, hanem testvérek Jézus Krisztusban.”

Ebbe a vonalba illeszkedik Solymos Szilveszter atya és Böröcz Enikő testvéri kapcsolata, de ugyancsak id. Hafenscher Károly professzor és Békés Gellért Bibliát közösen olvasó és együttimádkozó barátsága, az a tény, hogy Szennay András főapát a nyolcvanas években Evangélikus Hittudományi Főiskolán díszdoktorátust kap. Ugyancsak Szennay főapát, aki ebben az időben a Katolikus teológia c. folyóirat főszerkesztője gyakran publikálja evangélikus teológusok tanulmányát.

Sulyok Elemér és Korzenszky Richárd bencések és Csonka Géza barátsága, Sulyok Elemér számos ökumenikus előadása, mind az egyház egységének és a testvéri kapcsolat elmélyítése szolgálatában álltak.

Folyamatosan voltak evangélikus fiatalok bencés iskoláinkban, sőt többen, akik a későbbiek során lelkészek lettek: Laborczi Géza, Ördög Endre,

Béres Tamás, Krámer György. Több lelkészgyerek bencés diákunk. Ittész János evangélikus lelkész mindkét fiát a győri Czuczor Gergely bencés gimnáziumba adja.

Szebik Imre püspök úr szolgálata idején a Pannonhalmi Bencés Gimnázium és a Soproni Evangélikus Gimnázium testvéri kapcsolatot ápol évenkénti diákcserevel. Ittész János püspök igehirdetője a pannonhalmi egységként, a Szent Márton Napnak, ez utóbbinak rendszeres vendége. Pannonhalma Szent Márton-díjasa Szokolay Sándor zeneszerző. Ittész püspök vendégül látja pannonhalmi iskolánk egy osztályát, hittanórát tart számukra, és bemutatja a győri evangélikus püspökséget.

ÖKUMENIKUS KÓRHÁZKÁPOLNA-SZENTELÉS, KAPUVÁR

Jelen sorok írója több alkalommal kapott meghívást evangélikus gyülekezetekbe szolgálatra, ökumenikus alkalmakra, továbbá a Magyar Akkreditációs Bizottság megbízásából a MAB Látogatóbizottság elnökeként szolgálhatta az Evangélikus Egyetemi Kart.

Ez a vázlatos történeti áttekintés nem tudott minden részletet elbeszélni, mégis alkalmat ad arra, hogy Istent, a történelem Urát magasztaljuk és kérjük: segítse Fiának, Jézus Krisztusnak egyházát a kiengesztelődés és az egység útján.

Pannonhalma, 2011 Húsvétján

Dr. Várszegi Asztrik

A jó szolgálat jutalma

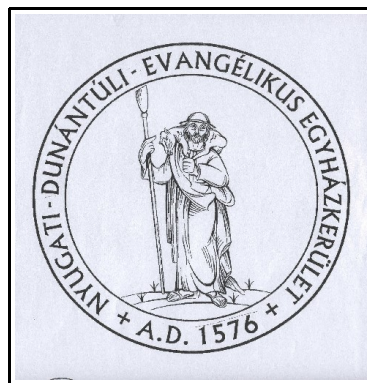
„Mert akik jól szolgálnak, azok szép tisztességet szereznek maguknak, és nagy bátorságot nyernek a Jézus Krisztusba vetett hit hirdetésére.”

1Tím 3,13

„Mi mindig búcsúzunk.

*Az éjtől a reggel, a nappaltól az este,
A színektől, ha szürke por belepte,
A csöndtől, mikor hang zavarta fel,
A hangtól, mikor csendben halkul el,
Minden szótól, amit kimond a szánk,
Minden mosolytól, mely sugárzott ránk,
Minden sebtől, mely fájt és égetett,
Minden képtől, mely belénk mélyedett,
Az álmainktól, mik nem teljesültek,
A lángjainktól, mik lassan kihűlnek,
A tűnő tájtól, mit vonatról láttunk,
A kemény rögtől, min megáll a lábunk.*

*Mert nincs napkelte kettő, ugyanaz,
Mert minden csönd más, – minden
könny – vigasz,
Elfut a perc, az örök Idő várja,
Lelkünk, mint fehér kendő, leng utána,
Sokszor könnyünk se hull, szívünk se fáj.
Hidegen hagy az elhagyott táj, –
Hogy eltemettük: róla nem tudunk.
És mégis mondom néktek:
Valamitől mi mindig búcsúzunk.”*

Reményik Sándor verse mélyen igaz, de azért a búcsúnak vannak különleges pillanatai is. Ma éppen így vagyunk együtt. A Nyugati (Dunántúli) Kerület püspöke búcsúzik 11 esztendő aktív szolgálatától. Hangsúlyos, hogy ez az alkalom nemcsak azért van, hogy ő búcsúzzon, őt ünnepeljük, hanem erre a búcsúra, megállásra a kerületnek is szüksége van több mint egy évtizeddel az újjászületése után, egy újabb határt jelentő pillanatban.

Ezért döntöttem a nem sokszor előkerülő mondat mellett a Bibliából. Nem a fejezet gyakran rosszul idézett első versét választottam a püspökségről, hanem a folytatást, a vezetői szolgálat mérlegkészítését, és

előrettekintést. Hadd olvassam fel most kivételesen három változatban az igét.

A mi szövegünk: „Mert akik jól szolgálnak, azok szép *tisztességet* szereznek maguknak, és nagy bátorságot nyernek a Jézus Krisztusba vetett hit hirdetésére.”

Szeretem a *Békés-Dalos fordítást* is: „Aki ugyanis jól végzi szolgálatát, nagy *megbecsülésre* és a Krisztus Jézusba vetett hitben való *bizalomra* tesz szert.”

A *régi Károlyi* (Vizsoly, 1590) szövege pedig: „Mert az kic jól szolgálának, jó *méltóságot* szereznek magoknak, és nagy *bátorságot*, az Christus Iesusban való hitnek általa”

1. Ez az ige jó szolgálatról, jó munkáról beszél! Tény, hogy van „jó szolgálat” és „rossz szolgálat” is. Talán még mi is, és gyülekezeteink is megítélhetik ezt. De az ítélet végül nem a miénk, a végső szó a Gazdáé. Ő fogja kimondani: „jól van, jó és hű szolgálóm”, vagy: „gonosz és rest szolgálóm”, s ez még előttünk van!

Itt azonban a „jól szolgálnak” kifejezés másra utal. Nem „diszkriminációról”, megkülönböztetésről, ítéletről van szó, hanem megállapításról, kijelentésről. Az Isten szolgálata „jó szolgálat”. A világban folyó „jó szolgálatok” közt is a *jó szolgálat* Isten szemében.

Az eredeti szó alapján: *szép*, nyájas, vonzó. Bárcsak ilyen lenne a mi szolgálatunk is! De további jelentése: derék, alkalmas, *jó*. Azt olvastam, hogy ez a kifejezés megfelel annak a héber szónak, melyet Isten a teremtéskor mondott: „látta Isten, hogy jó”. Ezt a szolgálatot Isten teremtette, alkotta: a Biblia első lapjain a „jó” az életünk igenlése, itt pedig üdvösségünkről szól, az örök élet szolgálatának alapításáról. Mert életünk és örök életünk együtt a „jó” Isten szemében. Ezért folyhat az igehirdetés szolgálata, amíg Isten életet ad, és nem szabad annak megszűnnie, amíg a világ, világ. Még akkor sem, ha a világ mást akar, vagy néha mi is feladhatónak látjuk.

Erre a szolgálatra méltatta Isten a hivatalától most búcsúzó püspökünket. Talán nem veszi rossz néven, ha így mondom: az Úristen a kezdeti, „fel nem szentelt idejétől” egészen az elnök püspökségig hordozta. Szolgálatában rábízott sok gyülekezet sorsa, az újjászülető kerület életének tartalommal való megtöltése, annak irányadása, sőt Országos Egyházunk vezetése is.

Azt is láttuk mindnyájan, hogy ez nehézségek megküzdésével, konfrontációkkal is járó szolgálat volt. Akadt – bizonyára – nehéz, mások által

vitatott döntése, szolgálata is, de a Gazda erőt adott neki mindvégig. S az is tény, hogy szolgálatának legszebb pillanatai a szószékeken voltak, amikor Isten kimeríthetetlen ígését hirdette „kimeríthetetlenül” és „ékesen” végig. Istennek köszönjük ezt a jó szolgálatot, és ugyanez az ige buzdítson bennünket, mindnyájunkat a hálaadás alkalmával Isten előtti, szép, jó fáradhatatlan, sőt Istentől a fáradtaknak is erőt adó szolgálatra.

2. Ez az ige beszél a szolgálat jutalmáról is. Mi ez a jutalom? Igénk két érdekes és elgondolkoztató, máskor alig olvasott kifejezést használ ebben a tekintetben.

Az egyik: „*szép tisztesség*”. Mi ez? Egyre magasabbra vivő lépcsőfokok a „rangban”? Kétségtelen, hogy az eredeti görög szónak van ilyen értelme, jelentése is: lépcső, rang, fok. Az Újszövetségben még csak egyszer kerül elő ez a szó (Act 12,10), ott lépcsőt jelent. Isten a tudója, hogy búcsúzó püspökünknek mit jelentett az a pillanat, amikor a hírt megkapta, hogy a lépcsőn feljebb kell lépnie. Ennél azonban többet is jelent a szó: a mi használatos szövegünkben tisztességről van szó. A másik fordítás megbecsülésről szól. Károlyi egyenesen méltóságról beszél. Az általam használt görög szótár azt mondja a kezdeti diakónusokra utalva, hogy itt alapjában még nem „hivatalról”, hanem „belső rangról” van szó hivatalos színezet nélkül. Isten nagy jutalma az, amikor ez a „méltóság” belülről adatik külső jelek nélkül is. Boldog az a szolga minden „lépcsőfokon”, akinek ez ilyen belülről kisugárzóan adatik, és valami módon érezhetővé, láthatóvá válik. Akinek a „méltóság” úgy válik valami módon sugárzóvá, mint az, ha múltóan is, Mózes életében és szolgálatában volt.

A másik kifejezés a „*nagy bátorság*”. Bizonyára sokan tudjuk, hogy itt nem egyszerűen arról a bátorságról van szó, amelyet ma ez alatt értünk, bár ez is nagy ajándék, és sokszor, sokunk életéből hiányzott és hiányzik. Ehhez a bátorsághoz az apostol azonnal hozzáteszi: a Krisztusban való hitben. Mert ez a bátorság nyitottság vertikálisan és horizontálisan is. Nyitottság, sőt örömteli, hálás nyitottság felfelé, bátran lehet bizalomnak is nevezni. Ez az, amit Luther a koldus állapotának nevez a nyitott kézzel. S ebből folyik a másik irányban: a nyilvánosság előtt is szabadon, egyedül Istenhez kötötten szólni. Ehhez a bátorsághoz tartozik a nyílt, egyenes, őszinte beszéd is. Szabadságban élni, vagyis egyedül Istenhez kötöttségben, bizalomban és ráhagyatkozásban. Ez az „itt állok, másként nem tehetek” bátorsága és szabadsága. Ez a bizalmas nyitottság ad erőt az evangélium hirdetésére mindenkinek, minden „lépcsőfokon”.

„Nem dicsérni jöttem” – ismerjük a régi mondatot. Nem ez a szolgálatom, hanem a hálaadás, hogy ez a „jutalom” püspök testvérünknek

megadatott, és könyörögni, hogy adassék meg a szolgálat folytatásában és nekünk, mindnyájunknak abban, ami még hátra van. Mert ez minden földi jutalomnál több, nagyobb és értékeesebb.

3. A „legmagasabb lépcsőt” azonban akkor fogja a hűséges szolga elérni, amikor az Úr megjelenik, ítél, szolgáját megjutalmazza, és a teljes nyíltság, a látás teljes öröme is odaát adatik majd meg. *A szolga munkája akkor érik be.* Isten szolgálata nem hiábavaló – ez majd ott és akkor világlik csak ki. Krisztus nem olyan Úr, akinek szolgálata „hiábavaló” lenne. Bizonyosak lehetünk abban, hogy Krisztus jó szolgálatának gyümölcse beérik. Míg olykor a szolgákban fáradtság és megfáradás mutatkozik, ő meg tudja újítani, nagy „bátorságot”, bizalmat tud adni. Krisztus nem feledkezik meg szolgájáról.

Persze az a szolgálat érik így be, amely a hit titkát megőrzi, és soha nem a maga szolgálatára épít, hanem mindig és egyedül *Krisztus szolgálatára*. Az igazi „jó szolgálat” Jézus Krisztusé volt, amikor közbelépett és mai is az, amikor közbenjár értünk. Ez, és ő a mi szolgálatunk forrása. Az ő útja bizony a mélybe vezetett, lépcsőről lépcsőre lefelé a kínos szenvedésig, halálig, sírig és pokolig, Isten igazán őt ajándékozta meg a szolgálat belülről fakadó méltóságával. Egy pillanatra jusson eszünkbe keresztútja, vagy, ahogyan azt Munkácsy Mihály az „Íme, az ember” című képén megfestette, a szenvedésben is méltósággal. Még inkább jusson eszünkbe az ige: „...megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel, magatartásában embernek bizonyult, megalázta magát, és engedelmeskedett halálig, mégpedig a keresztfa haláláig”. De Isten egyedül Krisztust emelte fel a sírból és halálból, és ez, keresztthalála és feltámadása a mi reményünk is. Az említett ige is folytatódik: „fel is magasztalta őt Isten, azt a nevet adományozta neki, amely minden névnél nagyobb, hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon.” Ebből a szolgálatból élve szolgálni a legnagyobb boldogság.

Búcsúzó Püspök testvérünk: aktív szolgálatod határán, vidd magaddal mindnyájunk megbecsülését szabad, bátor szolgálatodért. Ennél azonban még többet jelenthet neked Jézus szava: „aki nekem szolgál, megbecsüli azt az Atya”. Isten így áldjon, és éltesse téged, ezzel a jutalommal! Köszönjük jó szolgálatodat! És Isten így éltesse utódodat, kerületünket, egész egyházunkat „jó szolgálattal”!

Ámen.

Dr. h. c. Keveházi László

Hogyne dicsérném az Istent...

1. Hogyne dicsérném az Istent Zengedező énekkel, Ki dolgában oly bölcs, oly szent, És jót tesz mindenekkel! Ő minden áldások Atyja, Csupa jóság, szeretet, Ki engem bölcsen vezet, És hű szívét hozzám hajtja. Minden elhagy, elfeled, Isten vég nélkül szeret.

2. Mint ahogy a sas kicsinyét Szárnyával betakarja, Engem is befed és megvéd Az Úr hatalmas karja. Már anyám méhétől kezdve, Midőn életet adott, Áldását mint harmatot Reám bőven hintegette. Minden elhagy, elfeled, Isten vég nélkül szeret.

3. Nem kímélte szent Fiát sem ő nagy szeretetében, Kárhozatból hogy kimentsen, Odaadta énértem. Nagy az Isten hű kegyelme, Melynek csodás mélyére, Bármint kutat, nem ér le Az emberi véges elme. Minden elhagy, elfeled, Isten vég nélkül szeret.

4. Lelke az én hű vezérem, Kit mellém örül adott, Örök hazám míg elérem, S itt hagyok bút, bánatot; ő meggyújtja hitem lángját, Biztat, hogy éltem Atyja Gyermekeit el nem hagyja, Elveszi a bűn fullánkját. Minden elhagy, elfeled, Isten vég nélkül szeret.

5. Égnek, földnek nagy csodáit Szolgálatomra adta. Mit szemem lát, szívem áhít, Tőlem meg nem tagadta. ő hint áldást hegyen-völgyön. Jóságából meglelem Mindennapi kenyerem Mindenütt ezen a földön. Minden elhagy, elfeled, Isten vég nélkül szeret.

6. Ha szenvedés, baj szememből Fájó könnyeket fakaszt, Segítséget küld a mennyből, S jókor elfordítja azt. Ború után az ég derül. A viharos, zord telet Felváltja a kikelet, A hívó szív újra örül. Minden elhagy, elfeled, Isten vég nélkül szeret.

7. Mindennap megújul rajtam, Jó Atyám, szereteted; Hogyne zengne néked ajkam Hálát és dicséretet! Csak te vagy én boldogságom. Imádságra két kezem, Ím, buzgón összeteszem; Későn-korán hozzád vágyom, Míg ott fent szól énekem Megdicsőült nyelveken.

Paul Gerhardt